

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 สู่ประชาคมอาเซียน ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการทำวิจัยโดยมีขอบเขตเนื้อหาตามลำดับ ดังนี้

1. ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
2. ประชาคมอาเซียน
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

1.1 ความหมายของภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

คำว่า การสื่อสาร (Communication) มีที่มาจากรากศัพท์ภาษาละตินว่า Communist หมายถึง ความเหมือนกันหรือร่วมกัน การสื่อสาร (Communication) หมายถึง กระบวนการถ่ายทอดข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ ความรู้สึก ความคิดเห็น ความต้องการจากผู้ส่งสารโดยผ่านสื่อต่างๆ ที่อาจเป็นการพูด การเขียน สัญลักษณ์อื่นใด การแสดงหรือการจัดกิจกรรมต่างๆ ไปยังผู้รับสาร ซึ่งอาจจะใช้กระบวนการสื่อสารที่แตกต่างกันไปตามความเหมาะสมหรือความจำเป็นของตนเองและคู่สื่อสาร โดยมีวัตถุประสงค์ให้เกิดการรับรู้ร่วมกันและมีปฏิริยาตอบสนองต่อกัน บริบททางการสื่อสารที่เหมาะสมเป็น ปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การสื่อสารสัมฤทธิ์ผล

สถาบันราชภัฏสวนดุสิต (2542: 6) ระบุองค์ประกอบที่สำคัญของการสื่อสารไว้ 4 ประการ ดังนี้

1.1.1 ผู้ส่งสาร (Sender) หรือ แหล่งสาร (Source) หมายถึง บุคคล กลุ่มบุคคล หรือ หน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการส่งสาร หรือเป็นแหล่งกำเนิดสาร ที่เป็นผู้เริ่มต้นส่งสารด้วยการแปลสารนั้นให้อยู่ในรูปของสัญลักษณ์ที่มนุษย์สร้างขึ้นแทนความคิดได้แก่ ภาษาและอากัปกริยาต่างๆ เพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึก ข่าวสาร ความต้องการและวัตถุประสงค์ของตนไปยังผู้รับสารด้วยวิธีการใดๆ หรือส่งผ่านช่องทางใดก็ตามจะโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม เช่น ผู้พูด ผู้เขียน กวี ศิลปิน นักจัดรายการวิทยุ โฆษกรัฐบาล องค์กร สถาบัน สถาบันวิทยุกระจายเสียง สถาบันวิทยุโทรทัศน์ กองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ หน่วยงานของรัฐ บริษัท สถาบันสื่อมวลชน เป็นต้น

คุณสมบัติของผู้ส่งสาร

1) เป็นผู้ที่มีความเจตนาแน่วแน่ที่จะให้ผู้อื่นรับรู้จุดประสงค์ของตนในการส่งสาร แสดงความคิดเห็น หรือวิจารณ์ ฯลฯ

2) เป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาของสารที่ต้องการจะสื่อออกไป เป็นอย่างดี

3) เป็นผู้ที่มีบุคลิกลักษณะที่ดี มีความน่าเชื่อถือ แคล่วคล่องเปิดเผย จริงใจ และ มีความรับผิดชอบในฐานะเป็นผู้ส่งสาร

4) เป็นผู้ที่สามารถเข้าใจความพร้อมและความสามารถในการรับสารของผู้รับสาร

5) เป็นผู้รู้จักเลือกใช้กลวิธีที่เหมาะสมในการส่งสารหรือนำเสนอสาร

1.1.2 สาร (Message) หมายถึง เรื่องราวที่มีความหมาย หรือสิ่งต่างๆ ที่อาจ อยู่ในรูปของข้อมูล ความรู้ ความคิด ความต้องการ อารมณ์ ฯลฯ ซึ่งถ่ายทอดจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร ให้ได้รับรู้ และแสดงออกมาโดยอาศัยภาษาหรือสัญลักษณ์ใดๆที่สามารถทำให้เกิดการรับรู้ร่วมกันได้ เช่น ข้อความที่พูด ข้อความที่เขียน บทเพลงที่ร้อง รูปที่วาด เรื่องราวที่อ่าน ท่าทางที่สื่อความหมาย เป็นต้น

1) รหัสสาร (Message Code) ได้แก่ ภาษา สัญลักษณ์ หรือสัญญาณที่มนุษย์ใช้เพื่อแสดงออกแทนความรู้ ความคิด อารมณ์ หรือความรู้สึกต่างๆ

2) เนื้อหาของสาร (Message Content) หมายถึง บรรดาความรู้ ความคิดและประสบการณ์ที่ผู้ส่งสารต้องการจะถ่ายทอดเพื่อการรับรู้ร่วมกัน แลกเปลี่ยนเพื่อความเข้าใจร่วมกันหรือโต้ตอบกัน

3) การจัดสาร (Message Treatment) หมายถึง การรวบรวมเนื้อหา ของสาร แล้วนำมาเรียบเรียงให้เป็นไปอย่างมีระบบเพื่อให้ได้ใจความตามเนื้อหาที่ต้องการด้วยการ เลือกใช้รหัสสารที่เหมาะสม

1.2.3 สื่อ หรือช่องทาง (Media or Channel) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีก ประการหนึ่งในการสื่อสาร หมายถึง สิ่งที่เป็นพาหนะของสาร ทำหน้าที่นำสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร ผู้ส่งสารต้องอาศัยสื่อหรือช่องทางทำหน้าที่นำสารไปสู่ผู้รับสาร

ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เป็นแนวคิดซึ่งเชื่อมระหว่างความรู้ทางภาษา (Linguistic Knowledge) ทักษะทางภาษา (Language Skill) และความสามารถในการสื่อสาร (Communicative Ability) เพื่อให้สามารถเรียนรู้โครงสร้างภาษาเพื่อสื่อสาร (Canale & Swain, 1980 ; Widdowson, 1978) เคนลและสเวน (1980) และเซวิกนอน (Savignon, 1982) ได้แยกองค์ประกอบของ ความสามารถในการสื่อสารไว้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1) ความสามารถทางด้านไวยากรณ์หรือโครงสร้าง (Grammatical Competence) หมายถึง ความรู้ทางด้านภาษา ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ โครงสร้างของคำ ประโยค ตลอดจนการสะกดและการออกเสียง

2) ความสามารถด้านสังคม (Sociolinguistic Competence) หมายถึง การใช้คำ และโครงสร้างประโยคได้เหมาะสมตามบริบทของสังคม เช่น การขอโทษ การขอบคุณ การถามทิศทางและข้อมูลต่างๆ และการใช้ประโยคคำสั่ง เป็นต้น

3) ความสามารถในการใช้โครงสร้างภาษาเพื่อสื่อความหมายด้านการพูด และเขียน (Discourse Competence) หมายถึง ความสามารถในการเชื่อมระหว่างโครงสร้างภาษา (Grammatical Form) กับความหมาย (Meaning) ในการพูดและเขียนตามรูปแบบ และสถานการณ์ที่แตกต่างกัน

4) ความสามารถในการใช้กลวิธีในการสื่อความหมาย (Strategic Competence) หมายถึง การใช้เทคนิคเพื่อให้การติดต่อสื่อสารประสบความสำเร็จโดยเฉพาะการสื่อสารด้านการพูด ถ้าผู้พูดมีกลวิธีในการที่จะไม่ทำให้การสนทนานั้นหยุดลงกลางคัน เช่น การใช้ภาษาท่าทาง (Body Language) การขยายความโดยใช้คำศัพท์อื่นแทนคำที่ผู้พูดนึกไม่ออก เป็นต้น จะเห็นได้ว่า คานาลและสวैन (Canale & Swain, 1980) อธิบายไว้อย่างชัดเจนถึงความสำคัญของกฎเกณฑ์และโครงสร้างทางภาษา ถ้าปราศจากกฎเกณฑ์ และโครงสร้างแล้วความสามารถทางการสื่อสารของผู้ใช้ภาษาอังกฤษจะถูกจำกัด ดังนั้น ความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา (Fluency) และ ความถูกต้องในการใช้ภาษา (Accuracy) จึงมีความสำคัญเท่ากัน

ญูญูญูญา บุนนาค (2550: 21) กล่าวถึงความหมายของภาษาเพื่อการสื่อสารว่า ภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นแนวคิดที่เกิดจากความตระหนักถึงความจริงที่ว่าความรู้และความสามารถด้านศัพท์ ไวยากรณ์ และโครงสร้างทางภาษาเพียงอย่างเดียวไม่สามารถช่วยให้ใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมในการสื่อสาร เป็นการใช้ภาษาในลักษณะจริงในสถานการณ์ที่เป็นจริงในชีวิตประจำวัน เช่น การทักทาย การกล่าวลา การแนะนำตนเองและผู้อื่น การให้ข้อมูลและการแนะนำ การสนทนา การแสดงความรู้สึก การอ่านประกาศ การโฆษณา ฉากที่ใช้ในชีวิตประจำวัน การสืบค้นการใช้พจนานุกรม การกรอกแบบฟอร์ม การเขียนข้อความอย่างง่าย ฯลฯ และโดยอาศัยการสืบค้น (Query) ข้อมูลสนเทศผ่านระบบสารสนเทศรูปแบบต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ระบบเครือข่าย ข้อมูลสนเทศ เป็นต้น

ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารจึงหมายถึง การใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการปฏิสัมพันธ์ หรือปะทะสังสรรค์ทางด้านสังคม (Social Interaction) ซึ่งความสามารถทางด้านภาษาเพื่อการสื่อสารที่สำคัญที่สุดคือ ความสามารถที่จะพูด หรือเข้าใจคำพูดที่อาจไม่ถูกหลักไวยากรณ์ แต่มีความหมายเหมาะสมกับสภาพการณ์ที่คำพูดนั้นถูกนำมาใช้ (Savignon, 1991)

1.2 ความสำคัญของภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

จิตพิสุทธิ์ จันทะคุต (2556: 11) กล่าวถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารว่า ได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตของคนไทย และคนทั่วโลกไปแล้ว มนุษยชาติทุกวันนี้สื่อสารกันด้วย ภาษาอังกฤษ ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อสื่อสารกันโดยตรง การใช้อินเทอร์เน็ต การดูทีวี การดูภาพยนตร์ การเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ หนังสือคู่มือทางด้านวิชาการต่างๆ ฯลฯ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ออกมาในปัจจุบัน ถ้ามีความรู้ภาษาอังกฤษทั้งพูดและเขียนเสริมเข้าไปด้วยอีก โอกาสที่จะหางานก็จะไม่จำกัดแค่นี้ในประเทศไทย เท่านั้น ถ้าท่านเป็นคนหนึ่งที่สามารถพูดภาษาอังกฤษได้ ท่านคงจะไม่ปฏิเสธได้ถึงสิทธิพิเศษที่ท่านมีเหนือคนอื่นที่ไม่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ ด้วยเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต ทำให้โลกของเราแคบลงไปถนัดตา ทุกวันนี้ท่านสามารถรับรู้ข่าวสาร หรือติดต่อกับเพื่อนต่างชาติได้ภายในเสี้ยววินาที ท่านจะไม่เข้าถึงสิทธิพิเศษเหล่านี้เลย ถ้าท่านไม่รู้ภาษาอังกฤษ ระบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนของไทยหลายท่านอาจจะบอกว่า ประเทศไทยเราก็ให้ความสำคัญกับการเรียนภาษาอังกฤษมาตั้งนานแล้ว แต่ทำไมคนไทยถึงพูดภาษาอังกฤษสู้คนฟิลิปปินส์ไม่ได้เลย นั่นก็เพราะว่าหลักสูตรภาษาอังกฤษของกระทรวงศึกษาธิการของเรายังไม่ได้เน้นการพูด ภาษาอังกฤษ จะเน้นแต่หลักไวยากรณ์ คำแปล และการอ่านเพื่อความเข้าใจและให้สอบเข้า มหาวิทยาลัยได้เป็นส่วนใหญ่ สิ่งที่จะต้องปรับปรุงอย่างมากในระบบการเรียนภาษาอังกฤษของไทยเรา คือ การเน้นการพูดออกเสียง ไม่ว่าจะเป็นการออกเสียงพยัญชนะแต่ละตัว การเน้นเสียงหนักเบา ซึ่งจะต้องมีสื่อช่วยสอนที่เป็นมัลติมีเดีย คือ มีทั้งภาพ เสียง และตัวหนังสือให้ด้วย แทนระบบเก่าที่มีแต่ตัวหนังสือเท่านั้น ทำให้การออกเสียงตามคำอ่านที่เขียนในตำราหรือพจนานุกรมที่ผิดๆ เช่นคำว่า cat ในพจนานุกรมอังกฤษไทยจะเขียนคำอ่านเป็น แคท ซึ่งแปลมาจากคำอ่านพจนานุกรมอังกฤษเป็น อังกฤษ ทำให้คนไทยเข้าใจว่า ไม่ต้องออกเสียงตัว t ที่อยู่ตอนท้ายด้วย นำจะเขียนคำอ่านเป็น แคท-ถึ (ออกเสียง ถึ เบาๆ) ก็จะได้ยินทั้งเสียงที่ถูกต้อง ได้เห็นภาพ และตัวหนังสือด้วย ซึ่งทำได้ไม่ยาก และต้นทุนก็ไม่แพง การพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารก็จะมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สถาบันภาษาอังกฤษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2555: 2) ได้ระบุถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารว่า ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่นิยมใช้กัน อย่างแพร่หลายมากที่สุด เนื่องจากเป็นภาษากลางที่ใช้สื่อความหมายในประชาคมอาเซียนทั้งในฐานะที่เป็นเครื่องมือที่จะเข้าถึงแหล่งวิทยาการต่างๆ และค้นคว้าความรู้ใหม่ๆ ซึ่งปัจจุบันมีคนทั่วโลกใช้ ภาษาอังกฤษเป็นหลักในการสื่อสารถึงจำนวน 2,000 ล้านคน หรือ 1 ใน 3 ของประชากรของโลก ดังนั้นจึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะส่งเสริมให้ประชากรไทยได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับที่จะสื่อสารได้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และการประกอบอาชีพ ตลอดจนการเจรจาต่อรองสำหรับการแข่งขันด้านเศรษฐกิจและสังคมในเวทีสากล

ในช่วงที่ผ่านมา ประเทศไทยได้มีความพยายามที่จะเพิ่มขีดความสามารถในการใช้ ภาษาอังกฤษ ด้วยการประกาศนโยบายให้นักเรียนเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศภาษาที่ 1 โดยกำหนดให้มีการสอนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาเป็นต้นไป ในปี 2538 และได้ประกาศใช้หลักสูตร

ภาษาอังกฤษ พ.ศ.2539 รวมทั้งการส่งเสริมให้มีการเปิดโรงเรียนนานาชาติ และโรงเรียน EP (English Program) ซึ่งเป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการโดยใช้ภาษาอังกฤษ เป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน แม้จะมีมาตรการดังกล่าวแต่ยังไม่ส่งผลต่อความสามารถในการใช้ ภาษาอังกฤษเท่าที่ควรในปี 2549 กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายที่จะปฏิรูปการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษทั้งระบบ โดยใช้วิธีการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์และพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ แบบสื่อสาร การสร้างความเสมอภาคในโอกาสการเรียนภาษาอังกฤษและการสร้างบรรยากาศและเพิ่ม โอกาสในการเรียนรู้ภาษาอังฤษนอกห้องเรียนและได้เสนอแผนยุทธศาสตร์ปฏิรูปการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (พ.ศ. 2549-2553)

ในปี 2559 ประชาชนพลเมืองใน 10 ประเทศอาเซียนจะต้องใช้ภาษาอังกฤษกันมากขึ้น นอกเหนือจากภาษาประจำชาติหรือภาษาประจำถิ่นของแต่ละชาติแต่ละชุมชนเอง เพราะไม่เพียงแต่ เจ้าหน้าที่รัฐเท่านั้นที่จะต้องไปมาหาสู่ร่วมประชุมปรึกษาหารือและสื่อสารกัน และไม่เฉพาะนักธุรกิจ และคนทำมาค้าขายระหว่างประเทศเท่านั้นที่จะต้องใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารและการติดต่อธุรกิจ ระหว่างกันแต่ยังรวมถึง นักการศึกษา หรือผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นตัวแทนของสถานศึกษา ผู้ที่ จะได้มีบทบาทในการนำเสนอ ติดต่อ สื่อสาร ด้วยภาษาอังกฤษ แต่ปัญหาที่สำคัญในบริบทของ สถานศึกษาคือ ผู้บริหารและครู ไม่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้คล่องแคล่ว ทำให้เกิดอุปสรรคในการ ถ่ายทอดความรู้ด้านการสอนภาษาอังกฤษให้แก่นักเรียนและการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในการ ติดต่อเจรจาในชีวิตประจำวันได้อย่างบรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควรดั่งนั้น ผู้บริหารควรมีความสามารถใน การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในระดับที่สูงขึ้น เพื่อให้มีความมั่นใจในการพูดในที่สาธารณะ สามารถนำเสนอผลงานหรือความคิดเห็นในที่ประชุมได้อย่างมืออาชีพ ตลอดจนเสริมสร้างทักษะการ เจรจาต่อรองที่ต้องอาศัยเทคนิคการพูดขั้นสูงในการตอบรับ ปฏิเสธหรือการเจรจาเพื่อให้สามารถบรรลุ ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

1.3 สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

ผู้บริหารสถานศึกษามีภารกิจสำคัญหลายด้านที่จะต้องปฏิบัติและจะต้องเกี่ยวข้องทั้ง ภารกิจภายใน และภายนอกโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นศูนย์กลางของกิจกรรมต่างๆ การที่ ผู้บริหารสถานศึกษาจะดำเนินการกิจได้ตามที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารศึกษาจำเป็นต้องมี ความรู้ความสามารถในเรื่องที่อยู่ในขอบเขตของภารกิจเป็นอย่างดี ซึ่งจากการศึกษาวรรณกรรมที่ เกี่ยวข้องเรื่อง สมรรถภาพผู้บริหารสถานศึกษาจะเห็นได้ว่า กรอบแนวคิดของแต่ละแหล่งข้อมูลมีส่วนที่ สอดคล้องกันตามสมรรถภาพของผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านการพัฒนาตนเองโดยเฉพาะในด้านการ สื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ โดยมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับงานวิจัย ดังนี้

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2546:1-4) ได้กำหนดสมรรถนะของผู้บริหารที่ สอดคล้องกับงานวิจัยด้านการพัฒนาตนเองในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ คือ ความสามารถในการใช้ ภาษาอังกฤษเพื่อการแสวงหาความรู้ คือ การจับใจความและการสรุปจากการอ่านและการฟัง ความ ชัดเจนในการอธิบายและยกตัวอย่าง การตั้งคำถามและตอบคำถามตรงประเด็น

กรอบความคิดเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษามาจากแนวคิดของเดวิด แม็คคลีแลนด์ (David Mc Cleland: 2013) นักจิตวิทยาของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด (Harvard University) ซึ่งสอดคล้องกับโมเดลภูเขาน้ำแข็ง (Iceberg Model) ที่ได้ให้ความหมายของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาว่า หมายถึงคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่ทำให้บุคลากรในองค์กรปฏิบัติงานได้ผลงานที่โดดเด่นกว่าคนอื่น ๆ ในสถานการณ์ที่หลากหลายซึ่งได้แบ่งองค์ประกอบของสมรรถนะเป็น 4 ประการ ได้แก่ 1) ความรู้ (Knowledge) 2) ทักษะ (Skills) 3) ความสามารถ (Ability) และ 4) คุณลักษณะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน (Other Characteristics) สำหรับสมรรถนะของผู้บริหารที่สอดคล้องกับงานวิจัยด้านการพัฒนาตนเองในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ คือ การพัฒนาตนเองหมายถึงการศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ติดตามองค์ความรู้ ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีใหม่ๆ ในวงวิชาการและวิชาชีพเพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนางาน

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) (2544: 31) และ ฝ่ายพัฒนาระบบงาน ส่วนเทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ 8 (2554: 24) ได้ให้ความหมายสมรรถนะหลักทางการบริหารที่ผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือก เพื่อแต่งตั้ง ให้ดำรงตำแหน่งนักบริหารจะต้องได้รับการประเมิน โดยมีสมรรถนะของผู้บริหารที่สอดคล้องกับงานวิจัยด้านการพัฒนาตนเองในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษเดียวกัน คือ ความสามารถและทักษะในการสื่อสารโดยผู้บริหารต้องมีทักษะและศิลปะในการรับรู้และจับประเด็นจากการฟังและการอ่านตลอดจนทักษะในการถ่ายทอดความคิดและโน้มน้าวผู้ฟังและผู้อ่าน โดยการพูด การเขียน และการนำเสนอ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการและได้รับการสนับสนุนเห็นด้วยอย่างชัดเจน

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเรื่อง สมรรถภาพผู้บริหารสถานศึกษาจะเห็นได้ว่า กรอบแนวคิดของแต่ละแหล่งข้อมูลมีส่วนที่สอดคล้องกันตามสมรรถภาพของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการพัฒนาตนเองโดยเฉพาะในด้านการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาควรประกอบไปด้วย ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการแสวงหาความรู้การพัฒนาตนเอง ความสามารถและทักษะในการสื่อสารทักษะและศิลปะในการรับรู้และจับประเด็นจากการฟังและการอ่าน ตลอดจนทักษะในการถ่ายทอดความคิดและโน้มน้าวผู้ฟังและผู้อ่านโดยการพูด การเขียน และการนำเสนอ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการและได้รับการสนับสนุนเห็นด้วยอย่างชัดเจนโดยสามารถสรุปใจความสำคัญได้ ดังนี้

1.3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการแสวงหาความรู้คือ การจับใจความและการสรุปจากการอ่านและการฟัง ความชัดเจนในการอธิบายและยกตัวอย่างการตั้งคำถามและตอบคำถามตรงประเด็น

1.3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการพัฒนาตนเอง (Expertise : EXP) การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ติดตามองค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ ในวงวิชาการและวิชาชีพเพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนา งาน

1.3.3 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความสามารถและทักษะในการสื่อสารทักษะและศิลปะ

ในการรับรู้และจับประเด็นจากการฟังและการอ่าน ตลอดจนทักษะในการถ่ายทอดความคิดและโน้มน้าวผู้ฟังและผู้อ่าน โดยการพูด การเขียน และการนำเสนอ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการและได้รับการสนับสนุนเห็นด้วยอย่างชัดเจน

1.4 องค์ประกอบของความสามารถด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

การที่บุคคลหนึ่งสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการติดต่อและการสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างบรรลุวัตถุประสงค์ควรมีองค์ประกอบด้านทักษะทางภาษา 4 ทักษะ ดังนี้

1.4.1 ทักษะการฟังภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

1) ความหมายของทักษะการฟังเพื่อการสื่อสาร

อเซลลา ฮียา (Aseelah Heeya, 2551: 7) การสื่อสารในชีวิตประจำวันนั้น การฟังนับว่าเป็นทักษะรับสารที่สำคัญทักษะหนึ่ง เป็นทักษะที่ใช้กันมากและเป็นทักษะแรกที่ต้องทำการสอนเพราะผู้พูดจะต้องฟังให้เข้าใจเสียก่อนจึงจะสามารถพูดโต้ตอบ อ่านหรือเขียนได้ ทักษะการฟังจึงเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนรู้ทักษะอื่นๆ ดังนั้นในการเรียนการสอนนักเรียนจึงควรได้รับ การฝึกฝนทักษะการฟังอย่างเพียงพอและจริงจัง

นอกเซียโรและโบโนโม (Finocchiaro and Bonomo, 1989: 24 – 25)

ได้ให้ความหมายทักษะการฟังเพื่อการสื่อสารว่าเป็นความสามารถของผู้ฟังในการเข้าใจคำข้อความที่ผู้ฟังสามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังโดยใช้ความรู้ทางด้านภาษาและความรู้เดิมเพื่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่องที่ฟัง

ฮีตัน (Heaton 1975: 25) กล่าวว่า การฟังเพื่อการสื่อสาร หมายถึงการที่ผู้ฟังเข้าใจคำข้อความ สรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟัง เข้าใจการสัมพันธ์ความในประโยค และสามารถสรุปอ้างอิงเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังได้โดยอาศัยความรู้ทางด้านภาษาบริบทต่างๆ ตลอดจนพื้นฐานความรู้เดิมที่มีอยู่เพื่อช่วยในการตีความข้อความที่ได้ฟัง และการที่ผู้ฟังจะมีความสามารถในทักษะการรับรู้ (Perceptive Skills) การแยกเสียงการจดจำคำทักษะการวิเคราะห์ (Analysis Skills) การจำแนกหน่วยทางไวยากรณ์ทักษะการสังเคราะห์ (Synthesis Skills) การเชื่อมโยงลักษณะภาษาการพิจารณาบริบทการใช้ความรู้เดิมความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษการฟังนั้น ผู้ฟังต้องอาศัยองค์ประกอบต่างๆ เช่น การรับรู้ คือสามารถแยกแยะความแตกต่างระหว่างเสียง ตัวอักษร และรูปปลักษณ์ของคำออกจากกันได้ การตีความสิ่งที่ได้ฟัง การทำนายสิ่งที่จะได้ฟังต่อไปและการเลือกฟังเฉพาะข้อความที่จำเป็น นั่นก็คือผู้ฟังจะต้องใช้ทักษะการรับรู้ (Perception Skills) ทักษะการวิเคราะห์ (Analysis Skills) และทักษะการสังเคราะห์ (Synthesis Skills) นั้นเอง

ดังนั้น ทักษะการฟัง จึงหมายถึงความสามารถในการจับประเด็นใจความหลักจาก สิ่งที่ฟังได้อย่างถูกต้องและครบถ้วนซึ่งเป็นกระบวนการที่สลับซับซ้อน เพราะผู้เรียนต้องเข้าใจสาระสำคัญจากสิ่งที่พูดอารมณ์และความคิดเห็นของผู้พูดและสามารถตอบสนองระบุนความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดหรือบริบทของการพูดได้

2) องค์ประกอบด้านความสามารถในการฟัง แมคคีทติง (McKeating, 1985:56 – 63) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบในการฟังภาษาอังกฤษว่าองค์ประกอบที่ทำให้ผู้ฟังเกิดความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษมีดังนี้

2.1) การรับรู้ (Perception) หมายถึง การที่ผู้ฟังสามารถแยกแยะความแตกต่างระหว่างเสียงหรือตัวอักษรและรูปลักษณ์ของคำออกจากกันได้

2.2) การตีความจากสิ่งที่ได้ฟัง (Decoding) การที่ผู้ฟังจะเข้าใจข้อความสั้นๆ ที่ได้ยินนั้นจะต้องประกอบด้วยกระบวนการต่อไปนี้

2.2.1) การรับรู้ความหมายและเข้าใจสิ่งที่ได้รับฟัง

2.2.2) การเก็บสิ่งที่ได้ฟังไว้ในช่วงความจำระยะสั้นนานพอเท่าที่

จะเป็นไปได้

2.2.3) สัมพันธ์สิ่งที่ได้ฟังกับสิ่งที่เคยรู้มาก่อน หลังจากกระบวนการเหล่านี้ข้อความจะถูกเก็บไว้ในช่วงความจำระยะยาวเพื่อนำกลับมาใช้อีกได้เมื่อผู้ฟังต้องการจากคำกล่าวข้างต้นสามารถสรุปเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

ริชาร์ดส (Richards, 1994:50 – 51) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบในการฟังภาษาอังกฤษไว้ว่าการสื่อสารมีทั้งการให้และการรับข้อมูลและการมีปฏิสัมพันธ์ตามมารยาททางสังคมเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการฟังความสามารถในการฟังเริ่มจากการที่ผู้ฟังสามารถพิจารณาหน่วยย่อยของสารและสามารถนำความรู้ด้านภาษาและประสบการณ์มาใช้ในการพิจารณาหน่วยย่อยของภาษาพูดนั้นผู้ฟังควรมีความสามารถในการฟังหน่วยย่อยดังนี้

1. การฟังอย่างคร่าวๆ เพื่อจับคำศัพท์ที่รู้ความหมาย

2. การแบ่งกระแสเสียงที่ต่อเนื่องกันออกเป็นคำๆ ได้เช่น ฟังออกกว่าเสียงที่ต่อเนื่อง

กันว่า a book of mine ประกอบด้วยคำ 4 คำ

3. การใช้ตัวนะทางเสียงเพื่อหาจุดเน้นของสาร

4. การใช้ตัวชี้แนะทางไวยากรณ์เพื่อเรียบเรียงเสียงออกเป็นหน่วยของสารที่ได้

ความหมายเช่นระบุว่าข้อความ “the book which I lent you” แยกเป็น {the book} และ {which I lent you} ไม่ใช่แยกเป็น {the book which} กับ {I lent you} สำหรับการนำความรู้และประสบการณ์มาใช้ในการฟังนั้นริชาร์ดสสรุปว่า ผู้ฟังควรมีความสามารถในการฟังโดยใช้ความรู้และประสบการณ์มาช่วยให้เกิดความเข้าใจ ดังนี้

1. ความสามารถที่จะกำหนดได้ว่าสารที่ได้รับเป็นส่วนหนึ่งของเหตุการณ์ใดเช่น เป็นการเล่านิทานการพูดตลกการพูดเล่นการสวดมนต์การบ่น เป็นต้น

2. ความสามารถในการจำแนกประสถานการณ์บุคคลหรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ฟัง

3. ความสามารถในการระบุถึงสาเหตุและผลลัพธ์ของเรื่องที่ฟัง

4. ความสามารถในการคาดหมายเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น

5. ความสามารถในการตีความหัวเรื่อง

6. ความสามารถในการตีความเกี่ยวกับลำดับเหตุการณ์ที่เกิดก่อนหลัง

7. ความสามารถในการตีความถึงรายละเอียดหรือข้อมูลที่ขาดหายไป

รอสส์ (Rots, 1991:3 – 4) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบในการฟังภาษาอังกฤษว่าผู้ฟังต้องมีองค์ประกอบด้านความสามารถในการใช้ทักษะต่างๆดังนี้

1. ทักษะการรับรู้ (Perception Skills) คือ ความสามารถในการจำแนกเสียงต่างได้ และสามารถจดจำคำที่ฟังได้

2. ทักษะการวิเคราะห์ (Analysis Skills) คือ ความสามารถในการจำแนกหน่วยทางไวยากรณ์ได้และสามารถจำแนกหน่วยทางภาษาที่ควรนำไปใช้ได้

3. ทักษะการสังเคราะห์ (Synthesis Skills) คือ ความสามารถในการเชื่อมโยงตัวชี้แนะด้านภาษากับส่วนอื่นๆได้และสามารถนำความรู้เดิมมาใช้ประกอบเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการฟังได้อย่างเหมาะสม

1.2.2 ทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

1) ความหมายของการพูดเพื่อการสื่อสาร

สวณิต ยมภักย์ ภาควิชาชาวาทวิทยาและสื่อสารการแสดง คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ให้นิยามไว้ ดังนี้

“การพูด คือ การใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง รวมทั้งกิริยาอาการ ถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความรู้สึก และความต้องการ ของผู้พูดให้ผู้ฟังรับรู้ และเกิดการตอบสนอง”

การสื่อสาร (Communication) มาจากภาษาละติน คำว่า “Communit” หมายถึง “ร่วม” (Common) ดังนั้น การสื่อสารจึง หมายถึง กระบวนการถ่ายทอด หรือ ติดต่อกันระหว่างมนุษย์ ผ่านสื่ออย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อทำให้เกิดการรับรู้เรื่องราวอันมีความหมายร่วมกัน ซึ่งอาจจะเป็นเรื่องราวในอดีต ปัจจุบัน หรือ อนาคต และเกิดการตอบสนองต่อกัน

นักภาษาศาสตร์และผู้เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศหลายท่านให้ความหมายของการพูดไว้ดังนี้

ฟินอคคิโอโรและบรัมฟิต (Finocchiaro and Brumfit, 1983: 140) กล่าวว่า การพูด หมายถึง ปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันระหว่างสิ่งที่จะพูดสถานการณ์ของการพูดการปรับเปลี่ยนอวัยวะในการพูดได้ถูกต้องเหมาะสมการใช้คำพูดกฎเกณฑ์ด้านไวยากรณ์ความหมายและวัฒนธรรมให้เหมาะสมรวมทั้งความไวต่อการรับรู้การเปลี่ยนแปลงของคู่สนทนาซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมานี้เป็นปฏิบัติการที่สัมพันธ์กันทั้งทางด้านสมองและร่างกายซึ่งจะต้องเกิดขึ้นอย่างทันทีและพร้อมกันในการพูดนั้นผู้พูดต้องส่งสารโดยใช้ภาษาพูดที่เหมาะสมมีการเน้นเสียงการออกเสียงสูงต่ำรวมทั้งแสดง สีหน้าท่าทางเป็นเครื่องช่วยในการแสดงความหมายของสิ่งที่พูดถึงผู้ฟังจึงจะสามารถเข้าใจสารที่ผู้พูดส่งและในบางครั้งภาษาพูดอาจจะขาดความสมบูรณ์หรือไม่เป็นไปตามกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ซึ่งตรงกันข้ามกับภาษาที่ใช้ในการเขียนที่ประโยคต่างๆต้องสมบูรณ์ถูกต้องผู้อ่านจึงจะเข้าใจได้กล่าวได้ว่าทักษะการฟังและการ

พูดเป็นทักษะที่ต่างก็มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

สกอตต์ (Scott, 1981: 70) กล่าวว่า การพูดคือรูปแบบพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปคือผู้พูดและผู้ฟังโดยผู้ร่วมสนทนาแต่ละคนต้องสามารถตีความในสิ่งที่ฟังซึ่งไม่สามารถทำนายได้ล่วงหน้าว่ามีรูปแบบภาษาใดและมีความหมายแบบใดรวมไปถึงการโต้ตอบด้วยภาษาที่ทำให้เกิดประโยชน์และสะท้อนความตั้งใจในการปฏิสัมพันธ์ทางวาจาด้วย

วรรณิ โสมประยูร (2554: 128) ให้ความหมายของการพูดว่าการพูดคือการสื่อความหมายอย่างหนึ่งโดยใช้น้ำเสียงภาษากิริยาท่าทางเพื่อถ่ายทอดความเข้าใจให้ผู้ฟังหรือเข้าใจสิ่งที่ตนต้องการหรือให้ความรู้สึกนึกคิดของตนเพราะการพูดเป็นทักษะการส่งออกตามหลักภาษา ศิลปกล่าวโดยสรุปได้ว่าการพูดหมายถึงการแลกเปลี่ยนข่าวสารต่างๆซึ่งแต่ละครั้งจะต้องประกอบด้วยบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปการพูดจะมีประสิทธิภาพหรือประสบผลสำเร็จได้นั้นผู้พูดต้องสามารถใช้สำเนียงและถ้อยคำที่มีความถูกต้องอีกทั้งสามารถใช้ภาษาท่าทางให้สอดคล้องเหมาะสมกับจุดประสงค์หรือเจตนาในการพูดโดยใช้คำพูดที่เหมาะสมกับเหตุการณ์หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์นั้นๆดังนั้นในการพัฒนาทักษะการพูดนั้นการสอนและกิจกรรมการสอนจึงมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการสนับสนุนและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะการพูดอย่างเพียงพอ

สมิตรา อังวัฒนกุล (2555: 167) กล่าวว่า การพูดหมายถึง การถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจและความรู้สึกให้ผู้ฟังได้รับรู้และเข้าใจจุดมุ่งหมายของผู้พูดดังนั้นทักษะการพูดจึงเป็นทักษะที่สำคัญสำหรับบุคคลในการสื่อสารในชีวิตประจำวันในการประกอบอาชีพต่างๆในการเรียนการสอน ภาษาต่างประเทศทักษะการพูดนับว่าสำคัญและจำเป็นมากเพราะผู้ที่พูดได้ย่อมสามารถฟังผู้อื่นพูดได้ เข้าใจและยังช่วยให้การอ่านและการเขียนเข้าใจง่ายขึ้นด้วยอย่างไรก็ตามทักษะการพูดเป็นทักษะที่ซับซ้อนต้องอาศัยการฝึกฝนเป็นเวลานานไม่ใช่เกิดจากการเข้าใจแล้วจดจำเท่านั้น

อวยชัย ผกามาศ (2542:1-2) กล่าวถึง ความหมายของการพูดไว้ว่า การพูดคือการสื่อสารทางความคิด ประสบการณ์ และความต้องการของผู้พูดไปสู่ผู้ฟัง เพื่อสื่อความหมายให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจ โดยใช้น้ำเสียง ภาษา และกิริยาท่าทาง ได้อย่างถูกต้องตามจรรยาบรรณ และประเพณีนิยมของสังคมให้ผู้ฟังรับรู้และได้รับการตอบสนอง

ดังนั้น ทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารจึงหมายถึง การสื่อความหมายโดยใช้ภาษาและกิริยาท่าทาง ตลอดจนน้ำเสียง สีหน้าแววตา เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก ความรู้และความคิด เพื่อให้เกิดความเข้าใจระหว่างกัน นอกจากนี้ยังหมายถึงการใช้ความสามารถทางด้านภาษา รวมถึงท่าทาง ความรู้สึกนึกคิดที่จะถ่ายทอดให้ผู้ฟังเข้าใจ โดยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือ เพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสาร ข้อมูลระหว่างบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป การพูดที่มีประสิทธิภาพนั้น ผู้พูดจะต้องเลือกใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง รวมถึงอากัปกิริยาในการพูด (Non-Verbal Language) เพื่อประกอบการพูดให้สอดคล้องได้อย่างเหมาะสมถูกต้องกับโอกาส และวัฒนธรรมตลอดจนประเพณีนิยมของสังคม

2) ความสำคัญของการพูด

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2546 : 167) กล่าวถึงความสำคัญของการพูดว่า ทักษะการพูดภาษาอังกฤษ เป็นทักษะการใช้ภาษาที่สำคัญทักษะหนึ่งที่ถูกจัดลำดับเป็นทักษะที่สองในทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้ง 4 ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน เพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคมต้องมีการพบปะสมาคมซึ่งกันและกัน เพื่อทำภารกิจต่างๆ เพื่อการติดต่อสื่อสารประจำวันทั้งการศึกษาโดยตรงคือ การพบปะพูดคุยแบบตัวต่อตัว และการติดต่อสื่อสารต่างๆ เช่น การใช้โทรศัพท์ ซึ่งปัจจุบันนี้ทำได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว และค่าใช้จ่ายถูก ทำให้คนส่วนมากนิยมการติดต่อสื่อสารกันโดยใช้วิธีการพูดมากกว่าวิธีอื่น การพูดเป็นการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจและความรู้สึกให้ผู้ฟังได้รับรู้ และเข้าใจจุดมุ่งหมายของผู้พูด ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ทักษะการพูดนับว่าเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็น เพราะผู้ที่พูดได้ย่อมสามารถฟังผู้อื่นพูดได้เข้าใจและจะช่วยให้การอ่านการเขียนง่ายขึ้น ดังนั้น การพูดจึงมีความสำคัญยิ่งต่อการดำรงชีพของมนุษย์ เพราะเหตุผลต่อไปนี้

2.1) เป็นเครื่องมือในการสื่อสารที่สะดวก และสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับวิธีการสื่อสารประเภทอื่นๆ

2.2) เป็นเครื่องมือสำหรับแลกเปลี่ยนความรู้ ความรู้สึก ความนึกคิดและความเข้าใจในวิชาการทุกแขนง

2.3) เป็นเครื่องมือในการโน้มน้าวใจ เช่น การหาเสียงเลือกตั้งเพื่อแข่งขันดำรงตำแหน่งต่างๆ การปลุกระดมมวลชน การเผยแพร่ศาสนา และการเผยแพร่ลัทธิการเมือง ฯลฯ เป็นต้น

2.4) เป็นเครื่องมือสำหรับแก้ไขปัญหายุ่งยากต่างๆ เช่น การประชุมชี้แจงเกี่ยวกับข้อเท็จจริงการสัมมนาเพื่อแสวงหาคำตอบร่วมกัน เป็นต้น

2.5) เป็นเครื่องเสริมบุคลิกภาพให้ประสบความสำเร็จในการทำงาน การสังคม และมนุษยสัมพันธ์ ฯลฯ

3) องค์ประกอบของการพูดเพื่อการสื่อสาร

เดวิด เคเบอโลว์ (David K. Berlo, 2012: 7) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของการพูดเพื่อการสื่อสารไว้ ดังนี้

3.1) ผู้ส่งสาร (Source) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของผู้ส่งสาร คือ ทักษะในการสื่อสาร (Communication Skills) ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น

3.1.1) ทักษะหรือความสามารถในการเข้ารหัส (Encoding Skills)

3.1.2) ทักษะหรือความสามารถในการถอดรหัส (Decoding Skills) ซึ่งผู้ส่งสารจำเป็นต้องทำทั้งสองทักษะที่ดีในการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทักษะในการเข้ารหัส (Encoding Skills) เพราะผู้ส่งสารจะต้องนำข้อมูลที่ต้องการถ่ายทอดมาเข้ารหัสเพื่อถ่ายทอดไปยังผู้รับสาร

3.1.3) ทศคติ หรือ เจตคติ (Attitudes) ในที่นี้ชี้ให้เห็นว่าผู้ส่งสาร

จำเป็นจะต้องเป็นผู้ที่มีทัศนคติหรือเจตคติที่ดีต่อตัวเอง (Toward Self) และผู้รับสาร ตลอดจนการมีเจตคติที่ดีต่อเนื้อหาสาระ (Toward Subject Matter) ที่ต้องการจะถ่ายทอดหรือสื่อสารอีกด้วย

3.1.4) ระดับความรู้ (Knowledge Level) คือ ซึ่งหมายความว่าผู้ส่งสารที่ดีจำเป็นจะต้องมีความรู้จริงในเรื่องที่ตนต้องการสื่อสารกับผู้อื่น (Knowledge about Subject Matter) และจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการสื่อสารที่ดี (Knowledge about Communication Process) อีกด้วย

3.1.5) ระบบสังคมและวัฒนธรรม (Social - Cultural System) คือ ผู้ส่งสารที่ดีจะต้องรู้ถึงระบบสังคมและวัฒนธรรมของผู้รับสารเป็นอย่างดี เพื่อให้การสื่อสารไม่ขัดต่อการสื่อสาร

3.2) สาร (Message) สารนี้สามารถแยกออกเป็นองค์ประกอบย่อยได้ 3 ส่วน ดังนี้ คือ

3.2.1) สัญลักษณ์ของสาร (Message Code) หมายถึง ภาษาพูด ภาษาเขียนท่าทาง ซึ่ง รหัส (Code) คือ สิ่งที่เชื่อมโยงระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารที่เอื้ออำนวยให้กระบวนการส่งและรับความหมายเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ (ทั้งสองฝ่ายจะต้องมี "รหัส" เดียวกัน)

3.2.2) เนื้อหาของสารทั้งหมด (Message Content)

3.2.3) วิธีนำเสนอเนื้อหาสาระ (Message Treatment)

องค์ประกอบทั้ง 3 ของสารที่กล่าวมาข้างต้นนั้น สามารถแยกวิเคราะห์ได้ตามลักษณะของปัจจัยย่อย (Elements) และโครงสร้าง (Structure) เช่น สัญลักษณ์ของสาร (Message Code) ส่วนใหญ่แล้วได้แก่ ภาษา ซึ่งจะมีปัจจัยย่อยเป็นคำศัพท์ต่างๆ และมีโครงสร้างในการรวมคำศัพท์ต่างๆ เข้ารวมกันกลายเป็นวลีหรือประโยคอย่างมีความหมาย

1. หลักในการสร้างสารที่ดี

1.1 สารที่ดีจะต้องเรียกร้องความสนใจ (Attention) ซึ่งสามารถสร้างได้โดย

- มีลักษณะเฉพาะ (Contrast)
- รางวัลและการลงโทษ (Reward and Punishment)
- การตอกย้ำซ้ำๆ บ่อยๆ (Repetition or Availability)

1.2 สารที่ดีจะต้องก่อให้เกิดประสบการณ์ร่วมกัน (Common Experience)

1.3 สารที่ดีจะต้องตรงกับความต้องการของผู้รับสาร (Needs)

1.4 สารที่ดีจะต้องแนะนำหรือก่อให้เกิดการปฏิบัติที่บรรลุตามเป้าหมาย

(Suggestion)

2. ช่องทางในการสื่อสาร (Channel)

2.1 วิธีการเข้ารหัส และ ถอดรหัส ข่าวสาร (Model of Encoding and Decoding Message)

2.2 พาหนะที่นำข่าวสาร (Message Vehicle)

2.3 ตัวที่นำพาหนะนั้นไป (Vehicle-Carrier)

3. การแบ่งประเภทของสื่อ

3.1 แบ่งตามวิวัฒนาการ

3.1.1 สื่อประเพณี (Traditional Media)

3.1.2 สื่อมวลชน (Mass Media)

3.1.3 สื่อเฉพาะกิจ (Specialized Media)

3.2 แบ่งตามบทบาทหน้าที่ทางสังคม

3.2.1 สื่อข่าวสาร (Information Media)

3.2.2 สื่อการศึกษา (Educational Media)

3.2.3 สื่อบันเทิง (Entertainment Media)

3.3 แบ่งตามประสาทที่ใช้ในการรับสาร

3.3.1 สื่อโสต (Audio Media)

3.3.2 สื่อทัศน์ (Visual Media)

3.3.3 สื่อโสตทัศน์ (Audio-visual Media)

3.3.4 ผู้รับสาร (Receiver)

ในฐานะที่เป็นบุคคลเช่นเดียวกับผู้ส่งสารจึงต้องมีองค์ประกอบเช่นเดียวกันกับผู้ส่งสาร คือ

1. Communication Skills หรือทักษะในการสื่อสาร
2. ทักษะหรือความสามารถในการเข้ารหัส (Encoding Skills)
3. ทักษะหรือความสามารถในการถอดรหัส (Decoding Skills)

ซึ่งผู้รับสารจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทักษะที่ดีในการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทักษะในการถอดรหัส (Decoding Skills) เพราะผู้รับสารจะต้องรับข้อมูลจากผู้ส่งสารต้องการถ่ายทอดมาถอดรหัส เพื่อให้เกิดความเข้าใจในสารที่ได้รับการถ่ายทอดจากผู้ส่งสารมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. ทักษะหรือเจตคติ (Attitudes) ซึ่งในที่นี้ชี้ให้เห็นว่าผู้รับสารจำเป็นจะต้องเป็นผู้ที่มีทัศนคติหรือเจตคติที่ดีต่อตัวเอง (Toward Self) และผู้ส่งสาร ตลอดจนการมีเจตคติที่ดีต่อเนื้อหาสาระ (Toward Subject Matter) ที่ต้องการจะรับการถ่ายทอดจากผู้ส่งสารอีกด้วย

2. ระดับความรู้ (Knowledge Level) ซึ่งหมายความว่าผู้รับสารที่ดีจำเป็นจะต้องมีความรู้พื้นฐานในเรื่องที่ตนต้องการรับสาร และจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการสื่อสารที่ดีอีกด้วย

3. Social - cultural System คือ ระบบสังคมและวัฒนธรรม นั่นก็คือ ผู้รับสารที่ดีจะต้องรู้ถึงระบบสังคมและวัฒนธรรม เพื่อขจัดปัญหาหรืออุปสรรคในการสื่อสารอีกประการหนึ่ง

ต่อมา เอเวอเรทเอ็ม โรเจอร์ส (Everett M. Rogers: 2013) ได้ขยายองค์ประกอบโดยเพิ่มรวมไว้อีก 2 องค์ประกอบ คือ

1. ผล (Effect)

1.1 ผล (Effect) ซึ่งในที่นี้ก็คือ การเปลี่ยนแปลง (Change) ในตัวผู้รับสาร หลังจากได้รับสารแล้ว ซึ่งการเปลี่ยนแปลง มีดังนี้

1.1.1 การเปลี่ยนแปลงความรู้ (Knowledge)

1.1.2 การเปลี่ยนแปลงเจตคติ (Attitudes)

1.1.3 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม - การกระทำ (Behavior,

Performance)

นอกจากนี้แล้ว อาจพิจารณาในแง่ของผลที่มีต่อบุคคล ต่อสังคมทั้งในระยะสั้น ระยะยาว หรือผลทางตรง ผลทางอ้อม เป็นต้น

2. ปฏิกริยาตอบกลับ (Feedback) ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

1.2 ปฏิกริยาตอบกลับ (Feedback)

ปฏิกริยาตอบกลับ (Feedback) เป็นสิ่งที่ผู้รับสารแสดงออกหลังจากที่ได้รับสารแล้ว ซึ่งอาจจะแสดงออกมาเป็นท่าทาง สีหน้า น้ำเสียง การแสดงออกต่างๆ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ผู้ส่งสารสามารถประเมินผลการส่งสารของตนได้ว่าได้รับผลสำเร็จ หรือไม่ ทั้งยังเป็นประโยชน์ในการที่ผู้ส่งสารจะได้ใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาสาระ วิธีการของตนอีกด้วย

ปฏิกริยาตอบกลับที่เกิดขึ้นนี้ เป็นการแสดงออกที่สามารถเกิดขึ้นได้แบบฉับพลันหรือกะทันหัน และแบบล่าช้า รวมถึงการแสดงออกทั้งที่เกิดจากความตั้งใจและไม่ตั้งใจของผู้รับสาร

Bartz (1989: 18-82) กล่าวถึงองค์ประกอบของความสามารถในการพูดเพื่อการสื่อสารคือ

1. ความคล่องแคล่ว (Fluency) และมีความเข้าใจธรรมชาติในการพูด

2. ความเข้าใจ (Comprehensibility) คือ ความสามารถที่จะพูดให้ผู้อื่นเข้าใจใน

สิ่งที่ผู้พูดสื่อสารออกมา

Canale และ Swain (1980: 147) กล่าวว่า ความสามารถในการออกเสียง (Pronunciation) คำศัพท์ (Vocabulary) และหลักภาษาและไวยากรณ์ (Grammar) เป็นสิ่งสำคัญ ที่จะทำให้ผู้ฟังสามารถเข้าใจข้อความที่ใช้ในการสื่อสารได้อย่างมีคุณภาพ (Quality of communication) องค์ประกอบเหล่านี้จะทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างประโยคที่เชื่อมโยงกัน ซึ่งจะทำให้การสนทนาเป็นไปอย่างต่อเนื่องจะต้องมีความสามารถ ดังต่อไปนี้

1. ความสามารถด้านไวยากรณ์ (Grammatical Competence) ความสามารถในด้านนี้มีได้เพียงแต่ความสามารถในการเข้าใจและใช้ไวยากรณ์เท่านั้น จะต้องมีความสามารถในองค์ประกอบทั้งหมดทางด้านภาษา คือ เสียง คำศัพท์ และไวยากรณ์ เนื่องจากผู้พูดจะสามารถเลือกใช้ถ้อยคำในการพูดเพื่อการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและตรงกับความต้องการ

2. ความสามารถด้านภาษาศาสตร์สังคม (Sociolinguistic Competence) ผู้พูดสามารถเลือกแบบของภาษาให้สัมพันธ์กับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งสามารถพูดสนทนาเพื่อสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมตลอดจนจุดประสงค์ในการส่งสาร ผู้ที่มีความสามารถทางด้านนี้จะสามารถ

ใช้ภาษาที่แตกต่างไปตามประเภทของการพูด เช่น การอภิปราย การเสนอความคิด หรือ การโต้เถียง เป็นต้น

3. ความสามารถในการใช้ความสัมพันธ์ของข้อความหรือการเชื่อมโยงประโยค (Discourse Competence) ตามหลักภาษา หากผู้พูดมีความสามารถทางด้านนี้ จะทำให้ผู้พูดสามารถใช้ภาษาในการสนทนา ลำดับก่อน-หลัง และสำนวนที่ผู้พูดใช้เพื่อแสดงความคิดเห็นมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน จึงทำให้การสนทนาดำเนินไปได้อย่างราบรื่น

4. ความสามารถด้านกลวิธีในการสื่อสาร (Strategic Competence) ในการพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ผู้พูดจะต้องมีกลวิธีในการสื่อสาร จึงจะทำให้ผู้พูดเพิ่มศักยภาพทางการพูดเพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถึงแม้ว่าผู้พูดมีความรู้ทางด้านไวยากรณ์ไม่เพียงพอ หากใช้กลวิธีในการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ก็จะทำให้ผู้พูดสามารถดำเนินการสนทนาสื่อสารกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

Carrall (1982: 135) ได้จัดลำดับความสามารถของทักษะทางการพูดไว้ 9 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 หมายถึง ระดับที่ผู้พูดไม่สามารถเข้าใจหรือพูดไม่ได้เลย (Non-User)

ระดับที่ 2 หมายถึง ระดับที่ผู้ใช้ภาษาได้เล็กน้อย (Intermittent User)

ระดับที่ 3 หมายถึง ระดับที่ผู้ใช้ภาษาได้ในวงจำกัด ผู้พูดเกิดความผิดพลาดบ่อยๆ เข้าใจบทสนทนาและรู้รายละเอียดบางส่วน ไม่สามารถจับรายละเอียดได้ จับได้แต่ใจความสำคัญเท่านั้น (Extremely Limited User)

ระดับที่ 4 หมายถึง ระดับที่ผู้พูดใช้ภาษาเกือบดี สามารถสนทนาโต้ตอบได้ แต่ไม่คล่องแคล่วไม่สามารถสนทนา หรือ อภิปรายได้อย่างรวดเร็ว จึงทำให้การสนทนาขาดความต่อเนื่อง (Marginal User)

ระดับที่ 5 หมายถึง ระดับที่ผู้พูดใช้ภาษาได้ปานกลาง สามารถสื่อความหมายใจความหลัก แต่ยังมีข้อผิดพลาดในการใช้ไวยากรณ์ จึงทำให้การสื่อสารไม่ชัดเจน ขาดความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา และท่าทางประกอบการพูด (Modest User)

ระดับที่ 6 หมายถึง ระดับที่ผู้พูดใช้ภาษาได้ สามารถคุยในหัวข้อที่ต้องการ และปะติดปะต่อเรื่องราวที่พูดได้ หรือ เปลี่ยนหัวข้อที่พูดได้ มีการหยุดพูด หรือ พูดไม่ต่อเนื่องในการสนทนาเป็นบางครั้ง แต่ก็สามารถเริ่มต้นการสนทนาใหม่ได้ (Competence User)

ระดับที่ 7 หมายถึง ระดับที่ผู้พูดใช้ภาษาได้ดี สามารถเล่าเรื่องราวต่างๆ ได้อย่างชัดเจน มีการเก็บรายละเอียด มีเหตุผล สามารถสนทนาได้เป็นเรื่องราว แต่ยังคงขาดความคล่องแคล่ว มีความสามารถในการติดตามการสนทนาเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงอารมณ์ ส่วนน้ำเสียงยังคงขาดความมั่นใจ มีการพูดซ้ำข้อความแต่สามารถโต้ตอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Good User)

ระดับที่ 8 หมายถึง ผู้พูดใช้ภาษาได้ดีมาก สามารถพูดหรืออภิปรายอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำการสนทนาและดำเนินการสนทนาได้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนมีอารมณ์ร่วมในการโต้ตอบ และใช้กริยาท่าทางได้อย่างเหมาะสม (Excellent User)

ระดับที่ 9 หมายถึง ผู้พูดใช้ภาษาได้อย่างเชี่ยวชาญ สามารถพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถดำเนินการสนทนาได้อย่างต่อเนื่อง ขยายความได้ ตลอดจนสามารถพูดได้ใจความสำคัญ (Expert User)

สรุปว่า ความสามารถในการพูดประกอบด้วย การเลือกใช้คำ ประโยค ให้เหมาะสมกับสถานะทางสังคมของผู้พูดและผู้ฟัง มีความคล่องแคล่ว มีความตั้งใจในการสื่อสาร ตลอดจนมีกลวิธีการเลือกกลวิธีในการสื่อสารเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องทางการสื่อสาร ซึ่งนับว่าเป็นส่วนสำคัญในการพูดเพื่อการสื่อสารที่ผู้พูดสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจตรงกับสิ่งที่ผู้พูดต้องการสื่อได้อย่าง

1.2.3 ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

1) ความหมายของการอ่านเพื่อการสื่อสาร นักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับความหมายของการอ่านเพื่อการสื่อสาร ดังนี้

วิสาข์ จิตวัตร (2552:41-43) การอ่านคือ ปฏิกริยาโต้ตอบของบุคคล 2 ฝ่ายคือผู้เขียนและผู้อ่านการอ่านเป็นบทสนทนาที่เขียนไว้เพื่อให้ผู้อ่านและผู้เขียนได้สื่อสารซึ่งกันและกันขณะเขียนผู้เขียนอาจจะสวมบทบาทเป็นผู้อ่านไปด้วยก็ได้โดยพยายามหาคำถามที่ผู้อ่านอาจสงสัยและอยากถามผู้เขียนดังนั้นผู้เขียนจึงเขียนข้อความที่เปรียบเสมือนเป็นการตอบคำถามของผู้อ่าน ส่วนผู้อ่านก็ใช้ความคิดพิจารณาเรื่องที่อ่านจึงเกิดการโต้ตอบระหว่างผู้เขียนและผู้อ่านผู้อ่านควรอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมายเพราะการอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมายจะช่วยให้การอ่านมีประสิทธิภาพมากกว่าการอ่านแบบไร้จุดมุ่งหมายเนื่องจากผู้อ่านจะทราบดีว่าอ่านเพื่ออะไรและสามารถเลือกเทคนิคการอ่านที่เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายนั้นๆมาใช้ขณะอ่านเช่นการอ่านเนื้อหาข้อมูลเฉพาะ (Scanning) และ การอ่านเพื่อทราบเรื่องคร่าวๆ (Skimming)

สมิตรา อังวัฒนกุล (2555:78) กล่าวว่า การอ่านเพื่อการสื่อสาร หมายถึง การอ่านเพื่อวัตถุประสงค์ที่นอกเหนือไปจากการอ่านเพื่อการศึกษาภาษาเพราะในชีวิตจริงการอ่านสิ่งต่างๆ เช่นหนังสือพิมพ์ประกาศโฆษณาหรือแม้แต่นวนิยายผู้อ่านไม่ได้สนใจตัวภาษาแต่สนใจเพียงสาระที่ได้รับหลังจากนั้นจึงแสดงปฏิกริยาตอบกลับต่อสิ่งที่อ่านในรูปแบบต่างๆเช่นเมื่ออ่านพบประกาศสมัครงานก็อาจจะเขียนจดหมายไปสมัครหรือเขียนเล่าเรื่องให้เพื่อนฟังถึงความสนุกสนานที่ได้รับจากการอ่านนวนิยาย กล่าวได้ว่าจุดมุ่งหมายในการอ่านเป็นส่วนสำคัญสำหรับการอ่านเพื่อการสื่อสาร

อเซลลา ฮียา (Aseelah Heeya, 2551: 7) การอ่าน คือ การรับรู้ข้อความในการเขียนของตนเองหรือของผู้อื่น รวมถึงการรับรู้ความหมายจากเครื่องหมายและสัญลักษณ์ต่างๆ เช่น สัญลักษณ์จราจร เครื่องหมายที่แสดงบนแผนที่ เป็นต้น การรับรู้ข้อความ เข้าใจเรื่องราว หรือได้รับรสความบันเทิงใจตรงตามจุดประสงค์ของผู้เขียนเป็นการอ่านที่ดีและได้ประโยชน์อย่างแท้จริง

ชีวิตของแต่ละคนย่อมต้องเกี่ยวข้องผูกพันกับสังคม คือ กลุ่มคนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ไม่มีใครที่จะอยู่ได้โดยปราศจากสังคมและการอยู่ร่วมกับคนอื่น ซึ่งจะต้องมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน มีการแลกเปลี่ยนความรู้สึก ความคิด ความสนใจ เพื่อให้สังคมเกิดความสงบสุขและพัฒนาไปข้างหน้าอย่าง

แท้จริง ดังนั้นการติดต่อสื่อสารจึงเข้ามาเป็นส่วนสำคัญในการเชื่อมโยงมนุษย์ทุกคน เข้าด้วยกัน สามารถทำทั้งการพบปะสื่อสารกันด้วยการสนทนาและอ่านข้อเขียนของกันและกัน

สำหรับสังคมปัจจุบันซึ่งเป็นสังคมใหญ่ที่เจริญเติบโตและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การติดต่อกันโดยวิธีพบปะสนทนาย่อมเป็นไปได้ในวงจำกัด ดังนั้นการสื่อสารกันโดยการอ่านจึงมีความสำคัญมาก นอกจากนั้นผู้อ่านจำนวนมากยังต้องการอ่านเพื่อแสวงหาความรู้และความบันเทิงจากหนังสืออีกด้วย

กอร์ดอน (Gordon, 1985: 73-76) ได้ให้ความหมายของการอ่านเพื่อการสื่อสารว่าสิ่งสำคัญที่สุดที่ครูผู้สอนการอ่านควรตระหนักคือจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้อ่านได้ฝึกการใช้ภาษาที่สองภายใต้สถานการณ์ที่สมจริง เพราะการที่ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาด้วยตนเองจะทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง

ดังนั้น ทักษะการอ่านเพื่อการสื่อสารจึงเป็น กระบวนการทางความคิดในการรับสาร เป็นพฤติกรรมทางการใช้ภาษาที่มีลักษณะเฉพาะตัว เป็นการแปลความหมายของตัวอักษร สัญลักษณ์ ภาพที่ได้ดูออกมาเป็นถ้อยคำและความคิด ทำความเข้าใจสิ่งที่อ่านแล้วนำไปใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาตนเอง ทั้งด้านสติปัญญา สังคมและอารมณ์การอ่านเพื่อการสื่อสารนั้นยึดหลักที่ว่ารายละเอียดที่ได้จากการอ่านจะจูงใจผู้อ่านให้ทำกิจกรรมต่างๆต่อไปเช่น ฟังพูดและเขียนการเรียนรู้ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงรูปแบบของภาษาเท่านั้นแต่ยังหมายถึงการใช้ภาษานั้นๆในสถานการณ์จริงดังนั้นวิธีการสอนอ่านตามวิธีนี้จึงมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนใช้ภาษาในการสื่อสารได้มากกว่ามีความรู้เกี่ยวกับภาษาอย่างเดียวผู้เรียนจะสนใจหน้าที่ของภาษามากกว่ารูปแบบของภาษาผู้อ่านมักจะมีจุดมุ่งหมายต่างๆนอกเหนือจากตัวภาษา เช่นอ่านคู่มือการใช้อุปกรณ์ต่างๆเพราะต้องการทราบว่าจะใช้อุปกรณ์นั้นๆอย่างไรหรืออ่านข่าวเพื่อต้องการรู้ความจริงนับได้ว่าการอ่านเพื่อการสื่อสารเป็นการพัฒนาความคิดความเข้าใจของผู้อ่านต่อสิ่งที่อ่านอย่างแท้จริง

ดังนั้น การอ่านเพื่อการสื่อสารจึงหมายถึง การอ่านที่ผู้อ่านจะต้องมีจุดประสงค์ในการอ่านและผู้อ่านไม่ใช่เป็นเพียงผู้รับสารเท่านั้นแต่ผู้อ่านจะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหาแบบฝึกหัดหรือกิจกรรมที่ใช้ในการอ่านเพื่อสื่อสารจะช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อให้ได้รับข่าวสารข้อมูลที่ต้องการและสามารถนำสาระที่ได้รับจากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

2) ความสำคัญของการอ่านเพื่อการสื่อสาร นักวิชาการศึกษา ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่าน ดังนี้

ฉวีวรรณ คูหาภินนธ์ (2542: 11) ชีวิตของแต่ละคนย่อมต้องเกี่ยวข้องกับผูกพันกับสังคม คือ กลุ่มคนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ไม่มีใครที่จะอยู่ได้โดยปราศจากสังคมและการอยู่ร่วมกับคนอื่นซึ่งจะต้องมีความเข้าใจซึ่งกันและกันมีการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด ความสนใจ เพื่อให้สังคมเกิดความสงบสุขและพัฒนาไปข้างหน้าอย่างแท้จริง ดังนั้นการติดต่อสื่อสารจึงเข้ามาเป็นส่วนสำคัญในการเชื่อมโยงมนุษย์ทุกคนเข้าด้วยกัน สามารถทำทั้งการพบปะสื่อสารกันด้วยการสนทนาและอ่านข้อเขียนของกันและกัน สำหรับสังคมปัจจุบันซึ่งเป็นสังคมใหญ่ที่เจริญเติบโตและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การ

ติดต่อกันโดยวิธีพบปะสนทนาย่อมเป็นไปได้ในวงจำกัด ดังนั้นการสื่อสารกันโดยการอ่านจึงมีความสำคัญมาก นอกจากนั้นผู้อ่านจำนวนมากยังต้องการอ่านเพื่อแสวงหาความรู้และความบันเทิง การอ่านจึงมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนโต และจนกระทั่งถึงวัยชรา การอ่านทำให้รู้ข่าวสารข้อมูลต่างๆ ทั่วโลก ซึ่งปัจจุบันเป็นโลกของข้อมูลข่าวสารต่างๆ ทั่วโลก ทำให้ผู้อ่านมีความสุข มีความหวัง และมีความอยากรู้อยากเห็น อันเป็นความต้องการของมนุษย์ทุกคน การอ่านมีประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง คือ พัฒนาการศึกษา พัฒนาอาชีพ พัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้เป็นคนทันสมัย ทันทต่อเหตุการณ์ และมีความอยากรู้อยากเห็น การที่จะพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าได้ต้องอาศัยประชาชนที่มีความรู้ความสามารถ ซึ่งความรู้ต่างๆ ก็ได้มาจากการอ่านหนังสืออีกด้วย

ดิวา (Divya, 2013: 10) การอ่านเป็นกระบวนการทางจิตใจที่ทรงพลัง การอ่านต่างจากการนั่งอยู่หน้ากล่องสี่เหลี่ยมเบาปัญญา (โทรทัศน์) เพราะการอ่านทำให้ได้ใช้สมองระหว่างที่อ่านหนังสือจะถูกผลักดันให้ค้นหาเหตุผลให้ กับสรรพสิ่งที่ไม่คุ้นเคยภายใต้กระบวนการนี้จะต้องใช้กลุ่มเซลล์สีเทาในสมองในการใช้ความคิดซึ่งจะช่วยให้คุณเพิ่มพูนสติปัญญา และการอ่านช่วยให้พัฒนางคำศัพท์

การอ่านช่วยให้ผู้อ่านมีโอกาสได้เข้าไปสัมผัสกับวัฒนธรรมและอาณาบริเวณอื่นๆ ในโลก เราจะรู้จักชีวิตของผู้คนในเม็กซิโกได้อย่างไร ถ้าไม่ได้อ่านเรื่องราวของเขาเหล่านั้น การอ่านช่วยให้เกิดความเข้าใจในความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ ธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิต ฯลฯ ทำให้มีความตระหนักรู้มากขึ้นเกี่ยวกับความแตกต่างของภูมิประเทศต่างๆ และวิถีปฏิบัติของผู้คนในพื้นที่เหล่านั้น การอ่านช่วยพัฒนาการสร้างสรรค์และรวมศูนย์ความคิดในการอ่านอย่างต่อเนื่องนานๆ เราจำเป็นต้องฟังความสนใจไปที่สิ่งที่เราอ่าน การอ่านหนังสือต่างจากการอ่านข้อความในนิตยสารหรือข้อความสั้นๆ หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ในอินเทอร์เน็ตซึ่งมักจะมีข้อมูลที่มีขนาดเล็ก แต่หนังสือจะบอกเรื่องราวต่างๆ เนื่องจากคุณรวบรวมสมาธิในการอ่าน ซึ่งก็เหมือนๆ กับการใช้กล้ามเนื้อนั่นเอง คือจะทำให้มีสมาธิที่ดีขึ้น

นอกจากนี้ การอ่านยังเป็นการสร้างคุณค่าให้ตนเอง ยิ่งอ่านมากก็ยิ่งมีความรู้ เมื่อมีความรู้มากขึ้น ก็มีความมั่นใจในตัวเองมากขึ้นความมั่นใจในตัวเองที่เพิ่มพูนขึ้น ก็สร้างคุณค่าของตนเอง นี่คือนิยามที่เรียกว่าลูกโซ่ เนื่องจากถ้าเราอ่านหนังสือได้ดี ผู้คนก็จะคอยถามหาคำตอบจากเราความรู้สึกรักที่เรามีต่อตนเองก็ย่อมดีขึ้นอย่างแน่นอน ช่วยให้ความจำดีขึ้น มีการศึกษาหลายชิ้นที่ชี้ให้เห็นว่า ถ้าไม่ใช้ความจำที่มีอยู่ ก็จะสูญเสียมันไป การเล่นเกมปริศนาอักษรไขว้เป็นตัวอย่างหนึ่งของเกมการเล่นกับถ้อยคำที่ช่วยป้องกันโรคอัลไซเมอร์ แม้การอ่านจะไม่ใช้เกมแต่ก็สามารถช่วยให้ผู้อ่านได้บริหารกล้ามเนื้อสมองได้ในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน การอ่านทำให้ผู้อ่านต้องจดจำรายละเอียดต่างๆ รวมทั้งข้อเท็จจริง และคำตัวเลขต่างๆ และในการอ่านวรรณกรรม เราก็ต้องจดจำเค้าโครงเรื่อง เนื้อหาสาระหลักตลอดจนตัวละครต่างๆ การอ่านช่วยให้คุณมีระเบียบวินัยมากขึ้น การจัดสรรเวลาสำหรับการอ่านหนังสือเป็นสิ่งที่เราทุกคนรู้ว่าเราควรทำ แต่น้อยมากที่จะจัดตารางเวลาเพื่อการอ่านไว้ทุกวัน นั่นคือเหตุผลว่าเหตุใดการ

เพิ่มการอ่านหนังสือเข้ามาในตารางกิจกรรมประจำวัน และถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดจึงสามารถเสริมสร้างระเบียบวินัยได้

ดังนั้น การอ่านจึงช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ การอ่านเรื่องราวของหลากหลายแห่งชีวิต และการเข้าไปสัมผัสกับแนวคิดใหม่ๆ และข้อมูลที่เพิ่มพูนขึ้นจะช่วยให้คุณได้พัฒนาสมองซีกที่ดูแลเรื่องความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งจะไปช่วยจุดประกายแห่งการสร้างสรรค์นวัตกรรมขึ้นในกระบวนการใช้ความคิดของเรา เพียงอ่านหนังสือเท่านั้น การอ่านจะช่วยขยายอาณาบริเวณแห่งข้อมูล จะมีอะไรให้พูดถึงเสมอ เช่น สามารถจะพูดคุยถึงโครงเรื่องในนวนิยายหลายเล่มที่เราอ่านสามารถอภิปรายถึงสิ่งที่กำลังเรียนรู้อาจหาหนังสือด้านธุรกิจต่างๆที่กำลังอ่านอยู่ ความเป็นไปได้ในการแบ่งปันเรื่องราวกลายเป็นเรื่องที่ไม่ซีดจางอีกต่อไป

3) องค์ประกอบของการอ่านเพื่อการสื่อสาร

มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการอ่านไว้ ดังนี้

บุญรวม งามคณะ (2555: 25) ได้สรุปองค์ประกอบของการอ่าน ไว้ว่า องค์ประกอบของการอ่านเกี่ยวข้องกับวัยและความสามารถของผู้อ่าน สิ่งแวดล้อม อารมณ์ แรงจูงใจ บุคลิกภาพ ความหมายของสาร การเลือกความหมาย และการนำไปใช้ รวมไปถึงสารที่นำมาใช้อ่าน กระบวนการในการอ่าน โดยผู้อ่านควรมีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สมอง อารมณ์ และสังคม มีความสามารถในการอ่านเหมาะสมกับระดับของสารที่นำมาใช้เป็นสื่อและได้รับการฝึกฝนให้อ่านตามลำดับขั้นของกระบวนการอ่านจึงจะช่วยให้ประสบความสำเร็จในการอ่าน และสิ่งที่จะช่วยให้การอ่านมีประสิทธิภาพนั้นต้องอาศัยความรู้ทางภาษา และความรู้ในด้านอื่นๆ โดยเฉพาะประสบการณ์เดิมของนักเรียน และความรู้รอบตัวด้านต่างๆ ตลอดจนความเชื่อ ถ้าผู้รับสาร และผู้ส่งสารมีความเข้าใจตรงกัน ผู้รับสารก็จะยิ่งเข้าใจความหมายได้ง่ายยิ่งขึ้น

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2540) กล่าวถึงองค์ประกอบของการอ่านที่สำคัญมี 3 ประการซึ่งสรุปได้ว่า

ประการแรก สารที่ใช้อ่านควรมีความยากง่ายเหมาะสมกับวัยและความสามารถในการอ่านของผู้อ่านในระดับชั้นเรียนนั้นๆ นอกจากนั้นเรื่องราวของสารที่ใช้อ่านควรมีเนื้อหาตรงกับความสนใจของนักเรียนด้วย

ประการที่สอง ครูควรคำนึงถึงความพร้อมในการอ่านของผู้อ่านทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และประสบการณ์ทางภาษาที่ได้รับจากที่บ้านและทางโรงเรียน ทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการเห็นด้วยตา

ประการสุดท้าย กระบวนการในการอ่านซึ่งเกี่ยวข้องกับขั้นตอนการอ่าน เริ่มตั้งแต่ท่าทางในการอ่าน การจัดหนังสือ การวางระยะห่างระหว่างตัวอักษร การเคลื่อนตา การกวาดสายตาโดยสมองจะทำหน้าที่รับรู้ และแปลสัญลักษณ์ของตัวอักษร ถ้าเป็นการอ่านในใจจะใช้กระบวนการ "See and Think" กล่าวคือ เมื่อสายตารับรู้สัญลักษณ์ที่เป็นอักษรก็จะส่งไปให้สมองคิดเพื่อแปลความ ถ้าเป็นการอ่านออกเสียงจะใช้กระบวนการ "See, Say and Think" เมื่อสายตารับรู้

ตัวอักษรก็จะเปล่งเสียงและให้สมองแปลความ คำ และข้อความที่อ่านนั้นอีกครั้งหนึ่ง ในการอ่านออกเสียงยังต้องคำนึงถึงน้ำเสียงที่เปล่งออกมา การเว้นวรรคตอนและความถูกต้องในการออกเสียงด้วย

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการอ่านที่ต้องคำนึงถึงคือ

- 1) ระดับสติปัญญา เด็กมีสติปัญญาไม่เท่าเทียมกัน ย่อมมีผลอย่างยิ่งต่อการอ่าน จึงไม่ควรเน้นให้แต่ละบุคคลอ่านได้เท่ากันในเวลาเดียวกัน
- 2) วุฒิภาวะและความพร้อม การอ่านต้องอาศัยทักษะต่างๆ เป็นองค์ประกอบย่อย เช่น ทักษะการใช้สายตา การใช้ข้อวัวยะเกี่ยวกับการออกเสียง ดังนั้น การเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกายของเด็ก จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการเริ่มต้นการสอนอ่าน
- 3) แรงจูงใจ แรงจูงใจมีทั้งภายนอกและภายใน ภายนอกได้แก่ พ่อ แม่ ครู ฯลฯ ภายในได้แก่การค้นพบด้วยตนเองว่าชอบหรือไม่อย่างไร
- 4) สภาพร่างกาย สภาพร่างกายที่สมบูรณ์จะช่วยให้สุขภาพจิตดี ร่าเริง แจ่มใส มีความกระตือรือร้นมากกว่าร่างกายที่อ่อนแอ และเจ็บป่วย
- 5) สภาพอารมณ์ อารมณ์ที่มั่นคงสม่ำเสมอ แจ่มใส ไม่มีแรงกดดันจากความคาดหวังของครูหรือผู้ปกครองจะทำให้เด็กอ่านได้ดี

1.2.4 ทักษะการเขียน

การเขียนเป็นทักษะสุดท้ายทางการสื่อสาร เป็นทักษะที่ยากที่สุด เพราะต้องใช้กระบวนการในการคิดและผลิตภาษาที่นานกว่าทักษะด้านอื่นๆ และเป็นทักษะที่มีความสำคัญสำหรับผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศในประเทศไทย ทั้งนี้เนื่องจากการเขียนเป็นทักษะที่สำคัญที่มนุษย์ใช้ในการติดต่อสื่อสาร จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้เขียนจะต้องมีความรู้ในการใช้เทคนิคการเขียน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องโครงสร้างของคำในประโยค และไวยากรณ์จึงมีความจำเป็นที่จะต้องนำมาพิจารณา เพราะถ้าเขียนผิดจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายผิดได้ความหมายของการเขียนทักษะการเขียนเป็นทักษะที่จำเป็นต้องสื่อสารให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์

1) ความหมายของทักษะการเขียนเพื่อการสื่อสาร

อาราพอฟ (Arapoff, 1967:199-120) ได้ให้ความหมายของการเขียนเพื่อการสื่อสาร ไว้ว่า การเขียน คือ กระบวนการทางความคิด ซึ่งในการเขียนแต่ละครั้ง ผู้เขียนจะต้องตั้งจุดหมายและเรียงลำดับความสำคัญของการเขียนให้เป็นลำดับตามขั้นตอน

ฟินอคเชียโร (Finocchiaro, 1973:3) ได้ให้ความหมายของการเขียนไว้ว่า การเขียนคือความคิดที่แสดงออกมาในลักษณะของตัวอักษร นักเขียนจะแสดงสิ่งที่มีอยู่ในใจ ประสบการณ์ ความคิด และอารมณ์ออกมากับตัวอักษร เหล่านั้น

แมคคริมอน (MacCrimon, 1974: 3) ได้กล่าวถึงการเขียนว่า คือ

กระบวนการ

ที่เป็นการเรียนรู้และการนำไปใช้และถ่ายทอดความคิดโดยใช้ระบบสัญลักษณ์ตัวอักษร ในการถ่ายทอด เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจอย่างชัดเจน

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์(2552 :75) กล่าวว่า การเขียน หมายถึง กระบวนการที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับความคิด เพราะการเขียนเป็นการพยายามสื่อสารทางความคิด กับผู้อ่านผู้เขียนจะต้องรวบรวมข้อมูล เลือกสิ่งที่ต้องการจะถ่ายทอด แล้วนำมาลำดับ เรียบเรียงเป็น ตัวอักษรโดยใช้ความรู้ด้านกลไกภาษา การเขียนเป็นกระบวนการของการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียนออกมาโดยใช้สัญลักษณ์ตัวอักษรซึ่งผู้เขียนจะต้องเรียบเรียงความคิดอย่างเป็นระบบ และถูกต้องตามโครงสร้างและไวยากรณ์ของการเขียน เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจความสามารถทางการเขียน การเขียนเป็นทักษะสุดท้าย เป็นทักษะที่สลับซับซ้อนมากที่สุด จะต้องใช้ความคิดประกอบหลายอย่างจึง จะทำให้เขียนได้ถูกต้อง ซึ่งผู้เขียนจะต้องอาศัยเทคนิคและความสามารถทางการเขียน ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง โครงสร้างของคำในประโยคและไวยากรณ์เพราะถ้าเขียนผิดจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจผิดได้ซึ่งนักการศึกษาได้ ให้ความหมายของความสามารถทางการเขียนไว้ แตกต่างกัน ดังนี้

ไวท์ (White, 1980: 6) กล่าวว่า การเขียนคือ ความสามารถในการเรียง ประโยค ให้เชื่อมโยงอย่างถูกต้องตามหลักไวยากรณ์และสมเหตุสมผล เขียนได้ตรงกับวัตถุประสงค์ของผู้เขียน และการเขียนต้องชัดเจนเพื่อสื่อความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจได้

อเซลลา ฮียา (Aseelah Heeya, 2551: 7) กล่าวว่า การเขียน คือการสื่อสาร ให้ผู้อื่นได้รับรู้ด้วยข้อความ เป็นลายลักษณ์อักษร มีจุดมุ่งหมายเพื่อถ่ายทอดความคิดของผู้ส่งสารคือ ผู้เขียนไปสู่ผู้รับสารคือผู้อ่าน กระบวนการสอนทักษะการเขียน ยังจำเป็นต้องเริ่มต้นจากการสร้างระบบ ในการเขียน จากความถูกต้องแบบควบคุมได้ (Controlled Writing) ไปสู่การเขียนแบบควบคุมน้อยลง (Less Controlled Writing) อันจะนำไปสู่การเขียนแบบอิสระ (Free Writing) ได้ในที่สุด ครูผู้สอน ควรมีความรู้และความสามารถในการจัดการเรียนรู้เพื่อฝึกทักษะการเขียนให้แก่ผู้เรียนได้อย่างไร ผู้เรียน จึงจะมีทักษะการเขียนภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

นอกจากนี้ มอฟเฟ็ทท์ (Moffett, quoted in Kean 1983: 8, อ้างถึงใน เชาวณี คำเลิศ- ลักษณะ (2542 : 8-9) ได้ให้คำจำกัดความของการเขียนไว้ว่า การเขียน คือ ลายมือเขียน นั่นคือ เป็น ลักษณะของการลากวาดตัวอักษร การสร้างสัญลักษณ์ รวมทั้งเป็นการคิดลอก เช่น เขียนตามคำบอก การจดจำคำพูด และการเขียนเป็นการแต่งเติม คือ การทบทวนแก้ไขคำพูดออกมาสู่งานเขียนที่เป็น ตัวอักษร ที่มีจุดมุ่งหมายเฉพาะ และมีจุดมุ่งหมายที่ต้องการส่งข้อมูลนั้นไปยังผู้อ่าน ดังนั้น การเขียนเพื่อ การสื่อสารจึงหมายถึง ความคิดที่แสดงออกมาในลักษณะของ ตัวอักษร เพื่อสื่อสารให้ผู้อ่านเข้าใจถึงเนื้อความที่ต้องการ รวมทั้งการใช้สัญลักษณ์และรูปแบบเพื่อ ช่วยให้การสื่อสารเป็นไปได้ง่ายขึ้น และประสบผลสำเร็จตามที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อสารมากที่สุด

2) ความสำคัญของทักษะการเขียนเพื่อการสื่อสาร

การเขียนเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งเพราะเป็นกระบวนการถ่ายทอด

ความรู้ ความคิด และใช้เป็นหลักฐานการอ้างอิงได้ นอกจากนี้การเขียนยังสามารถใช้เพื่อการสื่อสารได้หลายโอกาสและเพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ กัน เช่น ใช้เพื่อการติดต่อสื่อสารทางสังคม เพื่อประกอบอาชีพ และเพื่อการศึกษา (ญาดา คุ่มแก้ว, 2547: 13)

Smith (1976: 17) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนว่า ด้วยการเขียนเท่านั้น การติดต่อกับโลกภายนอกจึงทำได้ และในขณะที่การพูดต้องมีผู้ฟัง แต่ผู้อ่านนั้นพบได้ทุกหนทุกแห่ง ที่การไปรษณีย์ไปถึงหนังสือและนิตยสารก็ทำได้สะดวกกว่าผ่านเสียง เทปและวิทยุ นอกจากนี้ประโยชน์อีกอย่างหนึ่งของการเขียน คือการช่วยพูด

นอกจากนี้ อัจฉรา วงศ์โสธร (2540 อ้างถึงใน ญาดา คุ่มแก้ว, 2547: 13)

กล่าวถึงการเขียนไว้ว่า การเขียนเป็นทักษะที่สื่อสารได้ผ่านกาลเวลาและสถานที่โดยที่เป็นเครื่องมือถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความคิดเห็น ปัญหา ความต้องการของเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน สามารถใช้บันทึกประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม วิวัฒนาการของสังคมและวิทยาการในแขนงต่างๆ หน้าที่ทางการเขียนจึงมีนัยทั้งอดีต ปัจจุบันและอนาคต การเขียนจึงมีความเป็นอมตะที่มีความเป็นสากล

สุทธิชัย ปัญญโรจน์ (2555: 2) กล่าวถึง งานเขียนที่ผู้เขียน เขียนออกมา โดยมีเนื้อหาที่ถูกต้อง มีความทันสมัย มีรูปแบบปกที่สวยงาม ไม่ว่าจะเป็นประเภทใด ก็ย่อมมีประโยชน์ต่อผู้อ่านอีกทั้งยังมีความสำคัญ ต่อประเทศชาติและตนเอง

3) องค์ประกอบของทักษะการเขียนเพื่อการสื่อสาร

เสาวลักษณ์ รัตนวิเศษ (2553:92) กล่าวถึงการเขียนเพื่อการสื่อสารว่า ผู้เขียนจะเสนอความคิด และความรู้สึกผ่านตัวอักษรในรูปแบบของข่าวสาร ซึ่งข่าวสารที่ดีคือตัวอักษรแทนคำพูดหรือความคิดไปยังผู้อ่าน โดยผู้อ่านจะรับรู้ความคิดและความรู้สึกใดๆ ผ่านตัวอักษรที่อ่าน

แฮร์ริส (Harris, 1969: 68-69, อ้างถึงในเสาวลักษณ์รัตนวิเศษ (2553: 92) กล่าวว่า การเขียนเพื่อการสื่อสาร คือความสามารถในการบูรณาการทักษะหลายๆ อย่างทางภาษาเข้าด้วยกัน และมีองค์ประกอบ ดังนี้

3.1) เนื้อหา (Content) ได้แก่ เรื่อง หรือ ประเด็นที่ผู้เขียนต้องการสื่อแก่

ผู้อ่าน

3.2) รูปแบบ (Form) ได้แก่ การวางรูปแบบในการจัดระบบเนื้อหา

3.3) ไวยากรณ์ (Grammar) ได้แก่ ความสามารถในการใช้ภาษาตาม

กฎเกณฑ์ไวยากรณ์และโครงสร้างประโยค

3.4) สลีลา (Style) ในการใช้ภาษาของผู้เขียนในลักษณะต่างๆ เช่น การเลือกคำสำนวนที่จะใช้ในการเขียน ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดอรรถรสทางภาษา

3.5) กลไกต่างๆ (Mechanics) ที่นำมาใช้ในการเขียน ได้แก่กลไกด้านอื่นๆที่จะนำมาประยุกต์ใช้กับการเขียน เช่น การเขียนบทสรุป การใช้เครื่องหมายวรรคตอนนอกจากนี้การเขียนเพื่อการสื่อสารยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องต่างๆ (Raimes, 1983 ; 3) ดังนี้

3.5.1) การเขียนเพื่อการสื่อสารช่วยเสริมการเรียนรู้ทางด้านโครงสร้าง ไวยากรณ์ที่ได้เรียนไปแล้วให้ผู้เรียนมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

3.5.2) ในขณะที่เขียน ผู้เรียนจะมีโอกาสได้ฝึกฝนทดลองการใช้ภาษา คือ สามารถเขียนได้มากกว่าที่เพิ่งฝึกหัดพูดไปแล้ว

3.5.3) การเขียนทำให้ผู้เขียนมีความจำเป็นที่จะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับ ภาษาใหม่ โดยการแสดงออกทางความคิด รวมทั้งการใช้สายตา และมีอย่างประสานกัน

ณศิญา เซลี (2550: 24) กล่าวว่า การเขียนเพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจตามที่ต้องการนั้น มีความจำเป็นต้องระมัดระวังให้มากเกี่ยวกับการใช้ภาษา ควรใช้ถ้อยคำที่คนอ่านอ่านแล้วเข้าใจทันที เขียนด้วยลายมือ ที่ชัดเจน อ่านง่าย เป็นระเบียบและผู้เขียนจะต้องใช้ภาษาให้ถูกต้องตามหลักการเขียน ใช้คำให้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคลด้วยจึงจะถือว่าผู้เขียนมีหลักการและใช้ภาษาได้ดีมี ประสิทธิภาพ ดังนั้น การเขียนมีหลักที่ควรปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

1. เขียนให้ชัดเจน อ่านง่าย เป็นระเบียบ
2. เขียนให้ถูกต้อง สะกด การันต์ วรรณยุกต์
3. ใช้ถ้อยคำที่สุภาพ เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล
4. ใช้ภาษาที่ง่ายๆ สั้นๆ กะทัดรัด สื่อความหมายเข้าใจได้ดี
5. ใช้ภาษาเขียนที่ดี ไม่ควรใช้ภาษาพูด ภาษาโฆษณาหรือภาษาที่ไม่ได้มาตรฐาน
6. ควรใช้เครื่องหมายวรรคตอนให้ถูกต้อง เช่น เว้นวรรค ย่อหน้า ฯลฯ

1.2.5 ทักษะความรู้ความสามารถในบริบทของประชาคมอาเซียน

1) ความหมายของทักษะความรู้ความสามารถในบริบทของประชาคมอาเซียน

นพพร สโรบล (2556: 1-4) กล่าวถึงทักษะความรู้ความสามารถในบริบทของ ประชาคมอาเซียนว่าหมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้และใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารในบริบทที่ เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ความสามารถในการสร้างเครือข่ายระหว่าง กันสำหรับผู้บริหารในประชาคมอาเซียน มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประเทศต่างๆและวัฒนธรรมที่ แตกต่างในประชาคมอาเซียน รวมไปถึงความสามารถในการเจรจาต่อรอง เพื่อสิทธิประโยชน์ หรือเพื่อ ความกระจ่างในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนความสามารถในการ ติดตามความคืบหน้าด้านการศึกษา ด้านโครงการ หรือข่าวเกี่ยวกับทุนการศึกษา รวมถึงสามารถนิเทศ ติดตาม ด้านการสอนของครูต่างชาติหรือนักเรียนแลกเปลี่ยนในประชาคมอาเซียนได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

2) ความสำคัญของทักษะความรู้ความสามารถในบริบทของประชาคมอาเซียน

การประชุมสุดยอดอาเซียนใน พ.ศ. 2550 มีความตกลงให้เร่งรัดการจัดตั้งประชาคมอาเซียนให้แล้วเสร็จ เร็วขึ้นอีก 5 ปี คือ ภายในปี 2558 ส่งผลให้เกิดความพยายามในการขับเคลื่อน และเตรียมการเพื่อก้าวสู่

การเป็นประชาคมอาเซียน ให้ทันตามกำหนดเวลาดังกล่าวในทุกมิติอย่างเป็นรูปธรรม และจริงจังมากขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554)

สีลา มะเค็ง (2544; 24) การศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาประเทศ ซึ่งหากประเทศใดมีประชากรที่ได้รับการศึกษาอย่างถูกต้องและทั่วถึง ประเทศนั้นก็จะเป็นประสบความสำเร็จในทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม นอกจากนี้ การศึกษายังเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นพื้นฐานอันสำคัญของการพัฒนาและเป็นเครื่องชี้นำสังคม ผู้ที่ได้รับการศึกษาจึงเป็นบุคคลที่มีคุณภาพและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับ แผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน(Blueprint for ASEAN Socio-Cultural Community - ASCC Blueprint) ที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาและการสร้างโอกาสทางการศึกษา เน้นการลงทุนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยกำหนดให้การพัฒนาระบบการศึกษาเป็นเป้าหมายสำคัญอันดับแรกในการเสริมสร้างวิถีชีวิตที่ดีของประชากรในภูมิภาคสถานศึกษาจึงถือเป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนให้ภารกิจดังกล่าวบรรลุวัตถุประสงค์ เนื่องจากสถานศึกษาเป็นสถาบันทางสังคมที่มีหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนมีศักยภาพและทักษะอันจำเป็นในการดำรงชีพรวมถึงสร้างบุคลิกภาพทางสังคมให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตนให้มีคุณค่าแก่สังคม และเป็นสมาชิกที่ดี

ของสังคมได้ โดยหน้าที่ดังกล่าวนี้สถานศึกษาต้องอาศัยบุคลากรทางการศึกษาเป็นผู้ดำเนินการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูผู้สอน หากจะพัฒนาศักยภาพของนักเรียน ต้องเริ่มพัฒนาที่ครูผู้สอนเป็นลำดับแรก ดังนั้นการพัฒนาความพร้อมด้านบุคลากรทางการศึกษาของไทยจึงเป็นความจำเป็นเร่งด่วนอันดับแรกของสถานศึกษาในการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

อย่างไรก็ตาม การที่นักเรียน นักศึกษา และประชาชนในประเทศจะสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดีนั้น ผู้ที่มีบทบาทสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อเรื่องนี้นอกเหนือจากครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่จะต้องยกระดับและพัฒนาตนเองแล้ว ผู้บริหารสถานศึกษา ในฐานะที่เป็นผู้นำขององค์กร ควรเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร มีทักษะความรู้ด้านการประสานงานในประชาคมอาเซียน เพื่อจะได้นำพาการพัฒนาในด้านต่างๆเข้าสู่สถาบันการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะได้พัฒนาองค์กรของตนเองให้ดียิ่งๆขึ้นไป

3) องค์ประกอบของทักษะความรู้ความสามารถในบริบทของประชาคมอาเซียน

นพพร สโรบล (2556: 1-4) สถาบันภาษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะความรู้ความสามารถในบริบทของประชาคมอาเซียนว่า มีดังนี้

3.1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสใช้ภาษาอังกฤษนอกชั้นเรียนเช่นจัดค่ายภาษาอังกฤษภาคฤดูร้อน (English Summer Camp) ทั้งในประเทศและต่างประเทศจัดหมู่บ้านภาษาอังกฤษ (English Village) หรือให้การตอบสนองนโยบายของรัฐ ในการสนับสนุนให้นักเรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษดังตัวอย่างนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ให้นักเรียนในสถานศึกษาได้ใช้ภาษาอังกฤษ 1 วันใน 1 สัปดาห์เรียกว่า English

Speaking Day ซึ่งนโยบายนี้อาจจะต้องดำเนินการอย่างค่อยเป็นค่อยไปหรือเมื่อทางโรงเรียนมีความพร้อม เป็นต้น

3.2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับวิชาภาษาอังกฤษและสนับสนุนครูอาจารย์โดยการจัดงบประมาณเพื่อส่งครูอาจารย์ไปเข้ารับการประชุมอบรมสัมมนา การดูงานทั้งในประเทศและประเทศอาเซียนรวมทั้งประเทศที่เป็นเจ้าของภาษาเพื่อครูจะได้มีขวัญและกำลังใจในการทำงาน

3.3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีนโยบายให้ครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่เข้ารับการอบรมดูงานทั้งในประเทศและต่างประเทศกลับมาถ่ายทอดความรู้ความสามารถให้กับเพื่อนครูด้วยกัน รวมทั้งต้องเข้าสอนนักเรียนอย่างสม่ำเสมอโดยสนับสนุนให้มีการนิเทศภายใน (Observe Class) อยู่เป็นประจำ

3.4) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีทักษะในการแสวงหาความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศหาโรงเรียนเครือข่าย (School Network) เพื่อวางแผนในการแลกเปลี่ยนหรือใช้ทรัพยากรร่วมกันหรือถ้าเป็นระดับมหาวิทยาลัยก็อาจจะมีข้อตกลงในการร่วมมือกันกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศเพื่อร่วมกิจกรรมหรือทำโครงการต่างๆร่วมกันระหว่างครูอาจารย์และนักศึกษาอาจจะจัดให้มีการแลกเปลี่ยนบุคลากรระหว่างสถานศึกษาหรือสนับสนุนให้ครูอาจารย์ทำวิจัยร่วมกัน

นอกจากการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษาทางด้านนโยบายของรัฐก็ควรหาแนวทางในการแก้ปัญหาเรื่องโครงสร้างในการสอนวิชาภาษาอังกฤษในประเทศไทยการแก้ไขเรื่องครูสอนภาษาอังกฤษที่ไม่ได้มีวุฒิทางด้านภาษาอังกฤษแต่ต้องมาสอนวิชาภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษาครูเหล่านี้แม้ว่าจะได้รับการอบรมและพัฒนามากเพียงใดแต่เมื่อกลับไปโรงเรียนก็ยังขาดความมั่นใจในการสอนนักเรียนอยู่ตลอดเวลาจนถึงเวลาแล้วที่รัฐหรือผู้เกี่ยวข้องต้องช่วยกันระดมความคิดและปรับเปลี่ยนนโยบายในการเพิ่มศักยภาพในการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการของประเทศที่จะส่งเสริมให้ประชาชนคนไทยใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันได้

แนวทางการแก้ปัญหาอีกประการหนึ่งจากรัฐก็คือไม่ควรมองข้ามความสำคัญของครูผู้สอนภาษาอังกฤษรัฐควรส่งเสริมและให้กำลังใจแก่ครูผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้าน การสอนภาษาอังกฤษและความสามารถในการถ่ายทอดเป็นอย่างดีให้ประกอบวิชาชีพครูมากกว่าที่จะเลือกไปประกอบอาชีพอื่นซึ่งได้คำตอบแทนที่สูงกว่าเป็นแรงจูงใจเราคงไม่อาจปฏิเสธได้ว่า ในอนาคตเมื่อประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมอาเซียนผู้ที่มีความรู้ทางภาษาอังกฤษเป็นอย่างดีอาจจะมีทางเลือกที่จะไปทำงานในองค์กรอื่นที่มีแรงจูงใจที่ดีมากกว่าการเป็นครูสอนภาษาอังกฤษซึ่งถ้าเป็นเช่นนั้นประเทศไทยอาจจะขาดบุคลากรที่จะช่วยยกระดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของเยาวชนไทยและปัญหาเรื่องประชาชนในประเทศไทยที่ไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ก็จะเป็นปัญหาที่ไม่มีวันจบสิ้น

สถาบันการศึกษาจึงมีส่วนสำคัญในการช่วยส่งเสริมศักยภาพของประเทศให้มีการพัฒนาขึ้น การสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ จะสื่อสารกันได้อย่างน้อยที่สุดก็ต้องฟังรู้เรื่องก่อนแล้วจึงจะทำให้สามารถพูดโต้ตอบได้ หรือพูดได้ พูดเป็น หรือใช้เป็น และเป็นประโยชน์ การเรียนรู้ภาษา ให้แตกฉานก็เป็นการช่วยบรรเทาภาวะทางเศรษฐกิจในขณะนี้ได้ อันเนื่องมาจากที่รัฐบาลประกาศ ให้การท่องเที่ยวเป็นวาระแห่งชาติ การเข้าใจเรียนรู้ภาษาต่างประเทศจะทำให้การติดต่อสื่อสารกับชาวต่างประเทศที่จะเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยดีขึ้น เป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินใจให้เข้ามาเที่ยวประเทศไทยมากขึ้น สถาบันการศึกษาที่มีศักยภาพน่าจะมีส่วนส่งเสริมช่วยเหลือประเทศในแง่นี้ได้

โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารจำเป็นต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารในประชาคมอาเซียน และต้องให้ความสำคัญพร้อมสนับสนุนกระบวนการจัดการเรียนการสอนในการเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ กระตุ้นให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของภาษาประจำชาติและภาษาต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้ในสังคมอาเซียนและเวทีโลกต่อไป

สรุปได้ว่า ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้บริหาร ประกอบไปด้วยความสามารถในการใช้ทักษะทางภาษา 5 ทักษะ ดังนี้

1. การใช้ทักษะด้านการฟังเพื่อการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจคำข้อความ สรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟัง และสามารถตอบคำถามสั้นๆ ตลอดจนอธิบายถึงเหตุผล และข้อคิดที่เกิดจากการฟังได้
2. ทักษะด้านการพูดเพื่อการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการสื่อความหมายโดยใช้ภาษาและกริยาท่าทางการใช้น้ำเสียง สีหน้าแววตา เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก ความรู้และความคิด สามารถตอบคำถามสั้นๆ ตลอดจนอธิบายถึงเหตุผล และพูดแสดงความคิดเห็นได้
3. ทักษะด้านการอ่านเพื่อการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหาแบบฝึกหัดหรือกิจกรรมที่ใช้ในการอ่านเพื่อสื่อสารจะช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อให้ได้รับข่าวสารข้อมูลที่ต้องการ สามารถตอบคำถามสั้นๆ ตลอดจนอธิบายถึงเหตุผล และข้อคิดที่เกิดจากการอ่านและสามารถในการนำเสนอสาระที่ได้รับจากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้
4. ทักษะด้านการเขียนเพื่อการสื่อสารหมายถึง ความสามารถในการเสนอความคิดและความรู้สึกผ่านตัวอักษรไปยังผู้อ่านได้ตรงตามจุดมุ่งหมายและสามารถตอบคำถามสั้นๆ ตลอดจนเขียนอธิบายเหตุผล และเขียนแสดงความคิดเห็นได้
5. ทักษะความรู้ความสามารถในบริบทของประชาคมอาเซียน หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้และใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารในบริบทที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ความสามารถในการสร้างเครือข่ายระหว่างกันสำหรับผู้บริหารในประชาคมอาเซียน มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประเทศต่างๆ และวัฒนธรรมที่แตกต่างในประชาคมอาเซียน รวมไปถึงความสามารถในการเจรจาต่อรอง เพื่อสิทธิประโยชน์ หรือเพื่อความกระจ่างในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนความสามารถในการติดตามความคืบหน้าด้านการศึกษา

ด้านโครงการ หรือข่าวเกี่ยวกับทุนการศึกษา รวมถึงสามารถติดตามด้านการสอนของครูต่างชาติ หรือนักเรียนแลกเปลี่ยนในประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ประชาคมอาเซียน

2.1 ข้อมูลทั่วไป

ฟรายเฟรม (Fyframe, 2556 : 21) ให้ความหมาย ประชาคมอาเซียน หรือ สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations : ASEAN) ว่าเป็นองค์กรระหว่างประเทศระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีจุดเริ่มต้นโดยประเทศไทย มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ ได้ร่วมกันจัดตั้ง สมาคมอาสา (Association of South East Asia) เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2504 เพื่อการร่วมมือกันทาง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม แต่ดำเนินการไปได้เพียง 2 ปี ก็ต้องหยุดชะงักลงเนื่องจากข้อผูกพันทางการเมืองระหว่างประเทศอินโดนีเซียและประเทศมาเลเซีย จนเมื่อมีการฟื้นฟูสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างสองประเทศ จึงได้มีการแสวงหาหนทางความร่วมมือกันอีกครั้งแต่หากท่านหมายถึง “AEC ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 8 ส.ค.2510 หลังจากการลงนามในปฏิญญาสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Declaration of ASEAN Concord) หรือเป็นที่รู้จักกันในอีกชื่อหนึ่งว่า ปฏิญญากรุงเทพฯ (The Bangkok Declaration) โดยสมาชิกผู้ก่อตั้งมี 5 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย ซึ่งผู้แทนทั้ง 5 ประเทศที่ร่วมลงนามในปฏิญญากรุงเทพ

2.2 ความหมายของสัญลักษณ์อาเซียน

นันทนา ดอนจัมปา (2012: 2) ให้ความหมายสัญลักษณ์อาเซียนว่าคือ ต้นข้าวสีเหลือง 10 ต้นมัดรวมกันไว้ หมายถึงประเทศสมาชิกรวมกันเพื่อมิตรภาพและความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันสีน้ำเงิน หมายถึง สันติภาพและความมั่นคงสีแดง หมายถึง ความกล้าหาญและความก้าวหน้าสีขาว หมายถึง ความบริสุทธิ์ และสีเหลือง หมายถึง ความเจริญรุ่งเรือง

2.3 วัตถุประสงค์ในการก่อตั้งประชาคมอาเซียน

ประชาคมอาเซียน ก่อตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เริ่มแรกเพื่อสร้างสันติภาพในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อันนำมาซึ่งเสถียรภาพทางการเมือง และความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และเมื่อการค้าระหว่างประเทศในโลกมีแนวโน้มก็เกิดการค้ารุนแรงขึ้น ทำให้อาเซียนได้หันมามุ่งเน้นกระชับและขยายความร่วมมือด้านเศรษฐกิจการค้าระหว่างกันมากขึ้น วัตถุประสงค์หลักที่กำหนดไว้ในปฏิญญาอาเซียน (The ASEAN Declaration) มี 7 ประการ ดังนี้

2.3.1 ส่งเสริมความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ความก้าวหน้าทางสังคมและวัฒนธรรม

2.3.2 ส่งเสริมการมีเสถียรภาพ สันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค

2.3.3 ส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิชาการ

วิทยาศาสตร์ และด้านการบริหาร

2.3.4 ส่งเสริมความร่วมมือซึ่งกันและกันในการฝึกอบรมและการวิจัย

2.3.5 ส่งเสริมความร่วมมือในด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม การค้า การคมนาคม การสื่อสาร และปรับปรุงมาตรฐานการดำรงชีวิต

2.3.6 ส่งเสริมการมีหลักสูตรการศึกษาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

2.3.7 ส่งเสริมความร่วมมือกับองค์กรระดับภูมิภาคและองค์กรระหว่างประเทศ

2.4 องค์ประกอบของประชาคมอาเซียนประกอบด้วย 3 เสาหลักได้แก่

2.4.1 ประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community หรือ APSC) ความมั่นคงและเสถียรภาพทางการเมืองเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาในด้านอื่นๆ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนจึงเป็นเสาหลักความร่วมมือหนึ่งในสามเสาหลัก ที่เน้นการรวมตัวของอาเซียนเพื่อสร้างความมั่นใจ เสถียรภาพ และสันติภาพในภูมิภาค เพื่อให้ประชาชนในอาเซียนอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และปราศจากภัยคุกคามด้านการทหาร และภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ เช่น ปัญหายาเสพติด และปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ ประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียนมีเป้าหมาย 3 ประการ ได้แก่

1) สร้างประชาคมให้มีค่านิยมร่วมกันในเรื่องของการเคารพความ

หลากหลายของแนวคิด และส่งเสริมให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางของนโยบายและกิจกรรมภายใต้เสาการเมืองและความมั่นคง

2) ให้อาเซียนสามารถเผชิญกับภัยคุกคามความมั่นคงในรูปแบบเดิมและรูปแบบใหม่และส่งเสริมความมั่นคงของมนุษย์

3) ให้อาเซียนมีปฏิสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นและสร้างสรรค์กับประชาคมโลก โดยอาเซียนมีบทบาทเป็นผู้นำในภูมิภาค และจะช่วยส่งเสริมความมั่นคงของภูมิภาค นอกจากการมีเสถียรภาพทางการเมืองของภูมิภาคแล้ว ผลลัพธ์ประการสำคัญที่จะเกิดขึ้นจากการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ก็คือ การที่ประเทศสมาชิกอาเซียนจะมีกลไกและเครื่องมือที่ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาความขัดแย้งด้านการเมืองระหว่างรัฐสมาชิกกับรัฐสมาชิกด้วยกันเอง ซึ่งจะต้องแก้ไขโดยสันติวิธี หรือปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ๆ ซึ่งประเทศใดประเทศหนึ่งไม่สามารถแก้ไขได้โดยลำพัง เช่น การก่อการร้าย การลักลอบค้ายาเสพติด ปัญหาโจรสลัด และอาชญากรรมข้ามชาติ เป็นต้น

2.4.2 ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community หรือ AEC) ท่ามกลางบริบททางเศรษฐกิจ การค้าและการลงทุนระหว่างประเทศที่มีการแข่งขันสูง อันส่งผลให้ประเทศต่างๆ ต้องปรับตัวเองเพื่อให้ได้รับประโยชน์จากระบบเศรษฐกิจโลกรวมถึงการรวมกลุ่มการค้ากันของประเทศต่างๆ อาทิ สหภาพยุโรป และเขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือ ผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนได้เห็นชอบให้จัดตั้ง “ประชาคมเศรษฐกิจของอาเซียน” ภายในปี 2558 มีความประสงค์ที่จะให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และสามารถแข่งขันกับภูมิภาคอื่นๆ ได้โดย

1) มุ่งที่จะจัดตั้งให้อาเซียนเป็นตลาดเดียวและเป็นฐานการผลิตร่วมกัน

2) มุ่งให้เกิดการเคลื่อนย้ายเงินทุน สินค้า การบริการ การลงทุน แรงงานฝีมือ ระหว่างประเทศสมาชิกโดยเสรี

3) ให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศสมาชิกใหม่ของอาเซียน (กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม หรือ CLMV) เพื่อลดช่องว่างของระดับการพัฒนาของประเทศสมาชิกอาเซียน และช่วยให้ประเทศสมาชิกเหล่านี้ เข้าร่วมในกระบวนการรวมตัวทางเศรษฐกิจของอาเซียน ส่งเสริมให้อาเซียนสามารถรวมตัวเข้ากับประชาคมโลกได้อย่างไม่อยู่ในภาวะที่เสียเปรียบ และส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของอาเซียน

4) ส่งเสริมความร่วมมือในนโยบายการเงินและเศรษฐกิจมหภาค การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการคมนาคม กรอบความร่วมมือด้านกฎหมาย การพัฒนาความร่วมมือด้านการเกษตร พลังงาน การท่องเที่ยว การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยการยกระดับการศึกษาและการพัฒนาฝีมือ ประชาคมเศรษฐกิจของอาเซียน จะเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยขยายปริมาณการค้าและการลงทุนภายในภูมิภาค ลดการพึ่งพาดตลาดในประเทศที่สาม สร้างอำนาจการต่อรองและศักยภาพในการแข่งขันของอาเซียนในเวทีเศรษฐกิจโลก เพิ่มสวัสดิการและยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนของประเทศสมาชิกอาเซียน

2.4.3 ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community หรือ ASCC) มีเป้าหมายให้อาเซียนเป็นประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางสังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน ประชากรอาเซียนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีและมีการพัฒนาในทุกด้านเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมอัตลักษณ์ของอาเซียน โดยมี แผนปฏิบัติการด้านสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ระบุอยู่ในแผนปฏิบัติการเวียงจันทน์ ซึ่งประกอบด้วย ความร่วมมือใน 6 ด้าน ได้แก่

- 1) การพัฒนามนุษย์ (Human Development)
- 2) การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม (Social Welfare and Protection)
- 3) สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice and Rights)
- 4) ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Sustainability)
- 5) การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน (Building an ASEAN Identity)
- 6) การลดช่องว่างทางการพัฒนา (Narrowing the Development Gap)

3.แนวทางในการเตรียมความพร้อมด้านภาษาอังกฤษของบุคลากรสู่ประชาคมอาเซียน

สุพจ หุตายน (2556: 1) ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานภาษาอังกฤษ สำนักภาษาต่างประเทศ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาระบุว่า ในปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) ประเทศไทยในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของอาเซียนจะก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจึงควรเตรียมความพร้อมผู้บริหารและบุคลากรของรัฐเพื่อก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ดังนี้

3.1 จัดการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งถูกกำหนดเบื้องต้นให้เป็นภาษาราชการของอาเซียนให้แก่คนไทยทุกระดับ โดยจัดให้มีการอบรมภาษาอังกฤษให้แก่ข้าราชการทุก

ระดับชั้น โดยต้องคำนึงว่าข้าราชการในแต่ละระดับชั้นมีความรู้พื้นฐานด้านภาษาอังกฤษที่แตกต่างกัน สำหรับข้าราชการที่ไม่มีพื้นฐานมากต้องปูพื้นฐานจนมีความสามารถที่จะสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยต้องจัดกิจกรรมให้ข้าราชการสามารถสื่อสารได้จริงเปิดโอกาสให้ข้าราชการได้ไปอบรมภาษาอังกฤษ ในต่างประเทศเปิดโอกาสให้ข้าราชการได้มีโอกาสไปร่วมปฏิบัติงานกับข้าราชการประเทศอื่น โดยเน้น ประเทศในกลุ่มอาเซียน เพื่อให้สามารถปฏิบัติได้จริง เมื่อมีการรวมตัวกันพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ด้านภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ และฝึกทักษะด้านภาษาอังกฤษสร้างแรงจูงใจให้ข้าราชการเห็นความสำคัญและมีแรงจูงใจในการใช้ภาษาอังกฤษ

3.2 การจัดการศึกษาเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎบัตรของอาเซียนอบรม และพัฒนาข้าราชการให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎบัตรอาเซียนจัดตั้งกลุ่มงานอาเซียน เพื่อเป็นการเตรียมพร้อม และรองรับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับอาเซียนจัดอบรมและทำความเข้าใจเกี่ยวกับ พัฒนาการของอาเซียนในบริบทต่างๆ รวมทั้งขอบข่ายที่อาเซียนเข้าไปเกี่ยวข้อง เช่น ASEAN+3 และ ASEAN+6 เป็นต้น

3.3 จัดการอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน อาเซียนหรือในบริบทที่อาเซียนจะเข้าไปเกี่ยวข้องจัดการเรียน การสอน การอบรม ในภาษาของประเทศ เพื่อนบ้านอาเซียนอย่างน้อย 1 ประเทศซึ่งรวมถึงภาษาในกลุ่มประเทศ บริบทของอาเซียนด้วย เช่น ASEAN+3 และ ASEAN+6กำหนดให้มีการเติบโตก้าวหน้าในทางวิชาชีพเป็นพิเศษของผู้ที่มีความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน

วันทนีย์ สายพิมพ์ (2556: 4) ระบุว่า ข้าราชการทั่วไปและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาต้อง พัฒนาศักยภาพและความรู้ด้านข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนเพื่อประโยชน์ของตนและการสนับสนุน การปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภา รวมทั้ง คณะกรรมาธิการในการแก้ไขกฎหมายต่างๆ และสิ่ง ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ภาษาอังกฤษ ซึ่งหากพิจารณาตามกฎบัตรอาเซียนแล้ว จะเห็นได้ว่า ภาษาอังกฤษถูกกำหนดให้เป็นภาษาราชการ (Working Language) หรือภาษาทางการของอาเซียน เมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนสถานภาพของภาษาอังกฤษจะเปลี่ยนไปจากภาษาต่างประเทศ (Foreign Language) เป็นภาษาที่สอง (Second Language) ที่ใช้รองจากภาษาไทย

4. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26

4.1 ข้อมูลทั่วไป

วิสัยทัศน์ (Vision)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 (สพม.26) (2556: 12) เป็นองค์กรที่บริหารจัดการศึกษาด้วยระบบคุณภาพ โดยการมีส่วนร่วมของเครือข่าย ได้มาตรฐาน สู่ ความเป็นสากล และการบริการที่เป็นเลิศ ภายในปี 2559

จุดเน้นด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา

4.1.1 ครูและบุคลากรทางการศึกษา สามารถพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (Continuous Professional Development)

1) ครูและบุคลากรทางการศึกษา สามารถพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนและพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก

2) ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความรู้ ความสามารถตามมาตรฐานที่กำหนดและสามารถจัดการเรียนการสอน ที่ส่งผลให้นักเรียนพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

3) ครูและบุคลากรทางการศึกษา สามารถใช้ภาษาอังกฤษและภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียนในการสื่อสาร อย่างน้อย 1 ภาษา

4.1.2 การพัฒนาระบบแรงจูงใจเพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีขวัญและกำลังใจและแสดงศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ (Incentives and Rewarding System)

1) ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีขวัญกำลังใจในการพัฒนาตนเองตามมาตรฐานคุณวุฒิ

2) ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีขวัญกำลังใจ ได้รับการจูงใจในการพัฒนาผู้เรียนเต็มศักยภาพ

3) ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีผลงานการสอนที่แสดงศักยภาพการสอนอย่างมืออาชีพ เป็นเชิงประจักษ์และได้รับการเชิดชูเกียรติอย่างเหมาะสม

4.1.3 การส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีวินัย มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณตามมาตรฐานวิชาชีพ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม (Professional Ethics)

4.2 โครงการเพื่อพัฒนานักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

4.2.1 กิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษแบบเข้มสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 -3 เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยกำหนดจัดขึ้นระหว่างวันที่ 24 มีนาคม ถึง 12 เมษายน 2557 ณ โรงเรียนผดุงนารี (ศูนย์ ERIC)

4.2.2 โครงการการประชุมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนและทักษะในศตวรรษที่ 21 ด้านภาษาเพื่อการสื่อสาร (EIS) จัดขึ้นเมื่อวันที่ 9 เมษายน 2557 เวลา 9.00 น. ณ ห้องประชุมมหาชัย โรงแรมวสุจิ่งหัวัดมหาสารคาม

4.2.3 ค่ายครูภาษาอังกฤษแบบเข้ม ตามโครงการส่งเสริมการเรียนการสอน

สอนภาษาอังกฤษเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2557 เวลา 19.00 น. ณ โถงน้ำ การ์เด็นท์ รีสอร์ท พัทยา จังหวัดชลบุรี

จากโครงการต่างๆที่ทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26 ส่วนใหญ่ได้จัดขึ้นเพื่อพัฒนานักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารแต่ยังไม่มีโครงการที่ต่อเนื่องเพื่อให้เกิดผลในระยะยาว โดยเฉพาะโครงการเพื่อพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทในการเป็นผู้นำและบริหารจัดการสถานศึกษาให้พัฒนา เพื่อเตรียมพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

สายฝน ทรงเสียงไชย (2544) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาษาอังกฤษของบุคลากรครู-อาจารย์ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการศึกษาพบว่าทักษะที่บุคลากรครู-อาจารย์ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดสุพรรณบุรี มีความต้องการที่จะพัฒนามากที่สุดคือ ทักษะการพูด และแนวทางในการพัฒนาที่อยู่ในความต้องการมากที่สุดคือ การฝึกอบรบแบบกลุ่มย่อย ประกอบกับการทำแบบฝึกอย่างต่อเนื่อง

ภาวิณี คมววงศ์ (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้สื่อประสม สำหรับบุคลากรครูโรงเรียนอัสสัมชัญสมุทรปราการ การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อจัดกิจกรรมฝึกอบรบเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับครูโรงเรียนอัสสัมชัญสมุทรปราการ โดยใช้สื่อประสม โดยสรุปการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของบุคลากรครู โรงเรียนอัสสัมชัญสมุทรปราการ โดยใช้สื่อประสม ทำให้บุคลากรครูมีพัฒนาการด้านทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียน ภาษาอังกฤษดีขึ้น มีความมั่นใจในการเรียนภาษาอังกฤษ และมีความสนุกสนานตลอดการฝึกอบรบ

รัตติยา ภูมิสายคร (2548) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการฝึกพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 16 จังหวัดสงขลาโดยใช้หลักการจัดกิจกรรม The Information Gap Principle ผลการวิจัยสรุปได้ว่าบุคลากรที่ได้รับการฝึกอบรบการพูดเพื่อการสื่อสาร โดยใช้หลักการจัดกิจกรรม The Information Gap Principle มีคะแนนสอบสูงกว่าบุคลากรที่ได้รับการสอนตามคู่มือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับบุคลากรที่ได้รับการฝึกการพูดด้วยรูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้หลักการจัดกิจกรรม The Information Gap Principle มีความคิดเห็น ว่ารูปแบบการฝึกแบบนี้ เป็นรูปแบบที่เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรด้วยกัน เปิดโอกาสให้บุคลากรได้ใช้ภาษาสนทนาได้ต่อบริกัน เป็นการฝึกให้ กล่าวพูด กล่าวแสดงออก ทำให้ใช้ภาษาได้คล่อง และมีความสนุกสนาน ในการใช้ภาษาอังกฤษ

สุรพล คุลี (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของบุคลากรในโรงเรียนตามการรับรู้ของครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ครูภาษาอังกฤษมีการรับรู้ว่าการบริหารงานของโรงเรียน ครูภาษาอังกฤษ และนักเรียนมีผลต่อการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของบุคลากรในโรงเรียนในระดับปานกลาง และการจัดกิจกรรมจะต้องเน้น ไวยากรณ์ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยใช้วิธีอบรมที่เอื้อต่อการ สื่อสารมากกว่าการจัดกิจกรรมอบรมที่ไม่เอื้อต่อการสื่อสาร

ศิริรัตน์ วรรณประเวศน์ (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาในการใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ผลการวิจัย โดยภาพรวมปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงตามลำดับคะแนน เฉลี่ย ได้แก่ ปัญหาด้านการฟัง การเขียน การพูด และการอ่าน เมื่อเปรียบเทียบกับพฤติกรรมการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามวิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นันทวิทย์ พรพิบูลย์ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาการใช้และแนวทางการพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนิสิตศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกการสอนภาษาอังกฤษ ในสถาบันอุดมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นิสิตจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีค่ามัธยฐานและค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี ส่วนนิสิตจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางเขน และนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงมีค่ามัธยฐานและค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างอ่อน สำหรับนิสิตจากสถาบันการศึกษาอื่นๆ มีค่ามัธยฐานและค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง โดยสรุปปัญหาส่วนใหญ่มักเกิดจากตัวผู้ใช้เอง รวมทั้งสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันสำหรับแนวทางการพัฒนาสามารถสรุปได้ว่า ควรเริ่มพัฒนาจากตนเองและทักษะที่ควรพัฒนามากที่สุดคือ ทักษะการเขียน

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Desbrisay (2008) ได้ทำวิจัยเพื่อหาแนวทางการพัฒนาการในการใช้ภาษาสองภาษาในการเรียนการสอน ของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยปุตรา มาเลเซีย ผลการวิจัยปรากฏว่าสภาพปัญหาในการพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษในการใช้ภาษาสองภาษาในการเรียนการสอน ของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยปุตรา มาเลเซีย อยู่ในระดับปานกลาง และแนวทางในการพัฒนาการสอนโดยการใช้ภาษาสองภาษาในการเรียนการสอน จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญก็มีความหลากหลาย โดยส่วนใหญ่เน้นไปที่การพัฒนาโดยใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อกลาง

Bartz (2010) ได้ทำวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบบางอย่างในตัวผู้เรียนกับความสามารถในการใช้ภาษาที่สอง (ภาษาอังกฤษ) ในการติดต่อสื่อสาร ผลปรากฏว่า

ความสามารถด้านความรู้ระเบียบวิธีของภาษา (Linguistic Competence) มีความสัมพันธ์อย่างสูงกับความสามารถในการใช้ภาษาติดต่อสื่อสาร ความรู้เรื่องระบบเสียง คำและโครงสร้างภาษาอังกฤษเกี่ยวข้องกับความสามารถที่จะส่งหรือรับข้อความเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ องค์ประกอบด้านอื่นๆ เช่น ความถนัด บุคลิกภาพ ความคิดสร้างสรรค์ มีความสัมพันธ์อย่างสูงกับความสามารถในการใช้ภาษาติดต่อสื่อสาร

Harshbarger (2012) ได้ทำวิจัยเรื่อง ความรู้ทางสังคมกับการเรียนรู้ภาษาที่สองเพื่อการสื่อสารผลการวิจัยพบว่า ความรู้ทางสังคมสัมพันธ์กับความสามารถในการเรียนรู้ภาษาที่สองเพื่อการสื่อสารอย่างไม่มีนัยสำคัญนอกจากนี้ผลการวิจัยครั้งนี้ยังสนับสนุนความคิดที่ว่าความสามารถในการสื่อสารเป็นการรวมความสามารถทั้งด้านคำพูดและที่ไม่ใช่คำพูดและทัศนคติซึ่งจะแสดงให้เห็นได้ในภาษาที่สองและโปรแกรมการฝึกภาษาเพื่อการสื่อสาร

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเฉพาะในกลุ่มของบุคลากรครู และนักเรียน จากการศึกษาวิจัยพบว่าแทบจะไม่มีงานวิจัยที่ศึกษาจากกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา นอกจากงานวิจัยที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้วยังพบเพียงโครงการอบรมต่างๆ เช่น การอบรมการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารก้าวสู่การเป็นพลเมืองอาเซียนสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 โครงการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนจัดโดยสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการโครงการอบรมพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้บริหารโรงเรียนเพื่อบูรณาการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน โครงการอบรมพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้บริหารตามโครงการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และโครงการเสริมสร้างวิสัยทัศน์และพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 7 นอกจากนี้ยังมีการประเมินทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 1 ซึ่งโครงการจัดอบรมที่กล่าวมาทั้งหมดมีวัตถุประสงค์แทบจะไม่ต่างกัน คือเป็นการจัดอบรมเพื่อประเมินสภาพปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้บริหารเพิ่มศักยภาพและเตรียมความพร้อมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้และทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษและเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และให้ผู้บริหาร ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ทักษะและประสบการณ์เพื่อขับเคลื่อนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับประเทศต่อไป งานวิจัยที่เกี่ยวข้องของต่างประเทศก็เช่นเดียวกันคือ พบว่าไม่ค่อยพบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหาร แต่มีการจัดอบรม หรือจัดโครงการเพื่อศึกษาการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในกลุ่มผู้เรียนและครูผู้สอน แต่ยังไม่พบงานวิจัยที่ศึกษากับผู้บริหารสถานศึกษาด้านแนวทางการพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร